

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI

HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V. BATHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falu” Magyar Gazda és Földmívelési Szövetség.)
Telefon: 11—55—62.
Postatakarékpénztári csekszámla száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földmívelésügyi minis-
ter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági elő-
adások” című füzetekkel együtt: Egész évre 4,
félévre 2, negyedévre 1 P.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P

Budapest, 1938

XIX. évfolyam, 39. szám.

Szeptember hó 25

ÖNRENDELKEZÉSI JOGOT a csehországi kisebbségeknek!

A Trianonban megcsufolt igazság ereje szétrobbantja Csehszlovákiát

Azoknak a történelmi időknek, amelyeket a világháború kitörése óta élünk, döntő szakaszához érkezünk. A Trianonban megbilincselte, rabszjára fűzött, megcsufolt és megalázott Igazság feltartóztatathatatlanságával törli szét béklyóit és halad a győzelem felé... Csehszlovákia, a „Monarchia elnyomatása alatt sanyaló nemzetek, népek felszabadításának” jel-szavával összeacsosult mozaik-állam halad jól megérdemelt sorsa, az alkotó elemekre való bomlás felé. Ami 1918—19-ben sikerült a cseh propagandának, az ma már végkép meghiusult kíséret csupán:

igéretekkel, statisztikai adatok meghamisításával nem lehet megmenteni a cseh köz-társaságot.

De — minden reményünk megvan arra is, hogy — Csehszlovákia önző, elnyomó törekvéseivel nem lobbanthatja fel újra a háború véres tűzét és nem gyújthatja fel ismét a világ négy sarkát. Az Európa sorsát intéző államférfiak, félretéve a megszkott, merev diplomáciai alakításokat, minden erejüket latba vetik, hogy megmentsek a világot attól a súlyos csapástól, amit a világháború veszteségeit még ki sem hevert emberiségre egy újabb háború jelentene. Büszke örömmel kell megállapítanunk azt, hogy az a hősiességű önfeláldozás, amelyet a megcsönkített és megalázott Magyarország és a világháború borzalmas veszteségei után is és guzsbakötöttsége mellett is hatalmas, háború utáni Németország tansítottak, újra építve feldurították, nem volt hiábavaló, mert

a nagyhatalmak, elsősé-
k Olaszország, majd Anglia is tudatára ébredtek annak, hogy a függőben lévő és állandó válsággal fenyegető kérdéseket gyökeresen kell rendezni.

Véget ért az a korszak, amelyben a megalázottaktól és igazságtala-

nul szinte halálra ítéltéktől követeltek újabb és újabb áldozatokat. Végre — elsősorban Chamberlain Anglia miniszterelnöke, történelmi lázadását amellel a felfogás mellett, hogy jóvá kell tenni az 1919-ben elkövetett és terrorral, elnyomatással megtévesztett igazságtalanságot:

**Csehszlovákiának engednie
kell kisebbségei jogos követeléseinek.**

A lavinát, amely elsöpréssel fenyegeti Csehszlovákiát, az ugynevezett szudétanémetek fellépése indította el. Ezek, — még a cseh adatok szerint is, — a lakosság-nak csaknem negyedét, 23.4 százalékát teszik ki. Természetes dolog, hogy a szudétanémetek jogos követeléseinek éppen olyan erőlyel állott mögéje a Német Birodalmat újra építő Hitler vezér és kancellár, mint amilyen egységesen, szíves és lélekkel érzünk együtt mi elszakított magyar testvéreinkkel.

Amikor a szudétanémet kérdés a világ közvéleményének érdek-
lő

Hitler és Chamberlain találkozója

Megírta a Vasárnap, hogy Chamberlain angol miniszterelnök, a legkritikusabb órákban, szeptember 15-én repülőgépen Berchtesgadenbe utazott Hitler vezér és kancellárhoz. A két államférfi három óra hosszat tárgyalt és azzal bucsuztak el egymástól, hogy néhány nap múlva újabb tanácskoznak a szudétanémet kérdéssel.

Amikor Chamberlain 16-án Angliába visszaérkezett és repülőgépéből kiszállott, már a repülő-téren királyi futár várta, aki VI. György angol király háromoldalas levelét adta át a miniszterelnöknek. Chamberlain még az esti órákban jelentést tett a királynak németországi tárgyalásairól.

Mialatt Európa államférfiai a husz esztendő óta elodázott közép-

dése homlokterébe került és egyre hangosabb lett azoknak a szava, akik a cseh elnyomatás megszüntetése mellett foglaltak állást, minden magyar szívét megdobogtató nyíltsággal tett hitet a magyar igazság mellett nemzetünk nagy barátja: Mussolini. Ismét beigazolódtott tehát, hogy

**a Berlin—Róma tengelyhez az
őszinte barátság és szeretet
szervesen fűzi hozzá Magyar-
országot.**

Az Európa térképét is újra alakító események gyorsan peregnék és minden óránk meg vannak a maga súlyos, a jövőbe is kiható eseményei. Amikor ezeket a sorokat írjuk, még nem láthatjuk, milyen lesz a végső kibontakozás, egy azonban bizonyos, hogy közeledik az óra, amelyben valósággyá válik a gyönyörű jelmondat:

Igazságot Magyarországnak!

Az elmúlt hét sorsdöntő eseményeiről az alábbiakban számolunk be:

európai kérdések intézményes megoldásáról éjt-napot eggyé téve tárgyaltak, Csehszlovákia tovább próbálgatta az eddig bevált eszközök latbavetését.

Terrorral, szovjet támogatás fítogtatásával, „történelmi jogok”-ra hivatkozással és — nem utolsó sorban — ígérettel próbálta leszerelni a vele szemben és az igazság érdekében megindult akciókat. Státáriumot rendelt el az ország nagyrészére, véres harcokat provokált a németekkel

és fokozatosan kiterjesztette az erőszakot a többi nemzetiségekkel, a magyarokkal, lengyelekkel és to-

tokkal szemben, akik valamennyien síkra szálltak elszakított jogaik intézményes biztosításáért. A cseh fenyegetéskedés már annyira ment, hogy cseh repülők a magyar határon átrepülve, fényképfelvételeket készítettek a határon innen területekről.

A csehek feloszlatták a szudétanémet pártot, elfogató parancsot adtak ki a németek vezetője, Henlein ellen, véres utcai harcok érték egymást a szín-német városokban.

Népszavazás, határrevízió?

A berchtesgadeni találkozón a hírek szerint többféle megoldási terv is felmerült. Angliában és Franciaországban egyre erőteljesebben nyert kifejezést az a felfogás, hogy a nyugati hatalmaknak semmicsetre sem szabad beavatkozniuk a cseh kérdésbe, azaz

nem szabad a világot új háborúra dönteni azért, hogy Csehszlovákia tovább megtarthassa a jogtalanul és igazságtalanul szerzett területeket.

A kérdés rendezésére a lehelyesebbnek az angol és francia lapok a teljesen német-lakta területek átcsatolását tartják. Ilyenformán a népszavazás elmaradna azokon a területeken, amelyeknek lakossága több, mint háromnegyedrészben nem cseh. Abban a felmerült tervek mind megegyeztek, hogy

a mai Csehszlovákia tovább fenn nem tartható;

meg kell szünnie annak a helyzetnek, hogy egy jólszervezett kisebbség uralodik a többségen lévő idegen nemzetiségek felett.

A felvidéki Egyesült Magyar Párt, tapasztalva a napról-napra erőteljesebben megnyilatkozó cseh terrort, kiáltványt bocsátott ki, amelyben a husz esztendőn át elszakított jog, az önrendelkezési jog intézményes biztosítását követeli. De megmozdultak a tótok és lengyelek is, akik ugyancsak kiáltványokban jelentették be igényüket.

A kiáltványokra válaszolt a cseh kormány: megindult a nemzetiségek véres üldözése, megteltek a börtönök és a szudétavidék, a Felvidék, Ruszinszko egyformán véres események színhelyévé lett.

A Duce a magyar Igazságért

Vasárnap, szeptember 18-án Triestben a Duce hatalmas beszédet mondott, amelyben kifejezte a magyarok, a lengyelek és a Csehszlovákiában elnyomott többi nemzetiségek iránti barátságos érzését és hangsúlyozta, hogy a megoldás csak egy lehet: Népszavazások.

Népszavazás minden nemzetiség számára, amely azt kívánja és amelyet arra kényszerítettek, hogy abban az államban éljen, amely a nagy Csehszlovákia lett volna és amely kimutatta, hogy szervi hibában szenved. Hangsúlyozta, hogy gyorsan kell cselekedni.

Magyar államférfiak Hitlernél

Kedden, szeptember 20-án hajnalban Budapestre érkezett Hitler vezér és kancellár hatalmas repülőgépe, amelyet saját utjain szokott használni.

Reggel 8 órakor ezzel a géppel utazott el Obersalzbergbe Imrédy Béla miniszterelnök, Kánya Kálmán külügyminiszter, Keresztes-Fischer Lajos altábornagy, a vezérkar főnöke és kíséretük.

Néhány szót szeretnék hozzátok szólni és rajtatok keresztül az egész nemzethez. A mai napon, Kánya külügyminiszter ural egyúttal Obersalzbergben beható megbeszélést folytattunk Hitler vezérrel és kancellárral és Ribbentrop külügyminiszterrel.

E baráti megbeszélés jelentőségét csak fokozta az a körülmény, hogy a közeli napokban, vagy a közeli órákban előreláthatólag folytatódni fog a német-angol eszmecsere.

Mai megbeszéléseink kizárólag a csehszlovák kérdés körül forogtak. Mindnyájan tudjuk, hogy a néhány nappal ezelőtt a Csehszlovákiában élő magyarságnak választott és hívatott képviselői hallatták szavukat és az önrendelkezési jogot sürgették a csehszlovákiai magyarság számára. Magyar véreinknek ez a kiáltása orkányszerű visszhangot váltott ki széles hazában.

A magyar kormány ismeri köteleességét, mely abban áll, hogy az önrendelkezés jogos követelését minden rendelkezésre álló eszközzel támogassa és segítse, hogy az diadalra jusson.

Ezekben a történelmi jelentőséggel terhes órákban és napokban a nemzet minden fia csak egy kötelességet ismerhet és ez: egység és fegyelem! Több mondanivalóm nincs.

A miniszterelnök szavait az egybegyűlték lelkes tapsal és eljénzéssel fogadták. A miniszterelnök még a kivonalt sportrepülőgék tisztelgését fogadta, majd elhagyta a repülőteret.

Az Obersalzbergi tanácskozásról a következő német hivatalos jelentést adták ki:

A Német Távirati Iroda jelenti: Imrédy Béla magyar miniszterelnök ma Kánya Kálmán külügyminiszter, Keresztes-Fischer Lajos tábornok, a honvédegyezkedés főnöke, valamint Palacky

A Duce impozáns állásfoglalása nagy hatást keltett Magyarországon, amelynek népe hálás szeretettel fordult ismét Róma felé. Imrédy Béla miniszterelnök, és számos társadalmi egyesület táviratban fejezte ki köszönetét a Ducénak.

Másik nagy eseménye szeptember 18-ának Daladier francia miniszterelnök és Bonnet külügyminiszter londoni látogatása volt.

Ezekre az eseményekre is fellett a cseh kormány. Kiterjesztette a státáriumot, határozatokat léptetett életbe és terrorjával a nemzetiségi lakosokat menekülésre készítette.

A magyar miniszterelnök és külügyminiszter este hat órakor érkeztek vissza Németországból. A repülőterén előkelő közönség fogadta a sorsdöntő órákban a III. Birodalomból visszaérkezett államférfiakat. Imrédy Béla miniszterelnök Tasnádi-Nagy András NEP országos elnök ünnepi köszöntő szavaira a következőkben válaszolt:

A magyar miniszterelnök és külügyminiszter este hat órakor érkeztek vissza Németországból. A repülőterén előkelő közönség fogadta a sorsdöntő órákban a III. Birodalomból visszaérkezett államférfiakat. Imrédy Béla miniszterelnök Tasnádi-Nagy András NEP országos elnök ünnepi köszöntő szavaira a következőkben válaszolt:

A magyar miniszterelnök és külügyminiszter este hat órakor érkeztek vissza Németországból. A repülőterén előkelő közönség fogadta a sorsdöntő órákban a III. Birodalomból visszaérkezett államférfiakat. Imrédy Béla miniszterelnök Tasnádi-Nagy András NEP országos elnök ünnepi köszöntő szavaira a következőkben válaszolt:

A magyar miniszterelnök és külügyminiszter este hat órakor érkeztek vissza Németországból. A repülőterén előkelő közönség fogadta a sorsdöntő órákban a III. Birodalomból visszaérkezett államférfiakat. Imrédy Béla miniszterelnök Tasnádi-Nagy András NEP országos elnök ünnepi köszöntő szavaira a következőkben válaszolt:

A magyar miniszterelnök és külügyminiszter este hat órakor érkeztek vissza Németországból. A repülőterén előkelő közönség fogadta a sorsdöntő órákban a III. Birodalomból visszaérkezett államférfiakat. Imrédy Béla miniszterelnök Tasnádi-Nagy András NEP országos elnök ünnepi köszöntő szavaira a következőkben válaszolt:

A magyar miniszterelnök és külügyminiszter este hat órakor érkeztek vissza Németországból. A repülőterén előkelő közönség fogadta a sorsdöntő órákban a III. Birodalomból visszaérkezett államférfiakat. Imrédy Béla miniszterelnök Tasnádi-Nagy András NEP országos elnök ünnepi köszöntő szavaira a következőkben válaszolt:

Tibor államtitkár kíséretében Hitler vezér és birodalmi kancellárjánál az Obersalzbergi kastélyban Ribbentrop birodalmi külügyminiszter jelenlétében látogatást tett.

A látogatás célja az volt, hogy megbeszéljék a tarthatatlan csehszlovákiai állapotokat.

A vezér a birodalmi kancellár a német problémáit tárta fel, a magyar miniszterek pedig behatóan ismertették az egész magyar népek elnyomott csehszlovákiai néptársai önrendelkezési jog iránti ugyanolyan rendíthetetlen követelést.

Vissza a Felvidéket!

A budapesti Hősök-tere aligha látott még olyan hatalmas táborot együtt, mint szeptember 21-én este, amikor az egész magyar nemzet az összes társadalmi osztályok és egyesületek részvételével revíziós nagygyűlést tartotta. Közel félmillió ember gyűlt egybe, s nemcsak a hatalmas téren, hanem a környező utcákban is ember ember hátán szorongott.

Kétezer rendező irányította az érkező és felvonulást, de alig volt rájuk szükség. Öreg, fiatal, szegény, gazdag, minden magyar egyet érzett és egyet gondolt és összeforrta a felemelő nagy nemzeti akaratban, hogy

adják vissza a Felvidéket! Adják vissza azok, akik rablók prédájául dobták!

Ez az embererdő Európa nemzetainek hatalmasaihoz fellebbezett, s zúgása bizonyára el is ér oda, ahova szánta.

Zadravecz püspök gyújtó szavait s a határozati javaslatot, — hogy a Csehszlovák állam a népek önrendelkezésének megcsúfolása, s hogy

a magyar társadalom nem nyugszik addig, amíg Csehszlovákia összes nemzetiségei fel nem szabadulnak a rabságból,

— az egész világra szétörpítette a rá-

dió. S a többi szónokét is, akik között szlovák és rutén testvéreink szavai is elhangzottak.

Az őserdő belezugett Európa féle-

metes hangzavarába, s hisszük, hogy nem hiába.

Az igazság, a magyar igazság is győzni fog.

Csehország feladta határait

S ugyanezen a napon, este hét óra husz perckor, a magyar nagygyűlés lefolyása közben jelentette a prágai rádió, hogy a cseh kormány elfogadta az angol-francia javaslatot. A kormány kényserítve volt a javaslat elfogadására, mert azt az indítványt, hogy a kérdést terjesszék a nemzetközi döntőbíró elé, elutasították és az angol és fran-

cia kormány kijelentette, hogy nem viselhet háborút.

Isten malmait lassan, de biztosan örölnék...

Ez történt annak a napnak előestéjén, amelyen Hitler vezér és kancellár Chamberlain angol miniszterelnökkel újra találkozik Godesbergben, hogy a világ sorsa felett döntsének...

Magyar jegyzék Prágához

A magyar kormány Olaszország, Németország és Lengyelország figyelmét felhívta a felvidéki magyarság tarthatatlan helyzetére és egyidejűleg jegyzéket intézett a cseh kormányhoz a németekkel szembeni eljárással azonos elbánást kérve a magyar nemzetiség számára a szudéta kérdés rendezésekor. A lengyel kormány is azonos jegyzéket intézett Prágához.

Szeptember 22-én délben az a hír

terjedt el Budapesten, hogy Prágában tüntetések folynak és a kormány lemondott.

Hazaérkezett a kormányzó

Lapzártakor jelenti a M. T. L., hogy vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzó németországi utjáról szeptember 22-én reggel hazaérkezett Budapestre.

A HÉT POLITIKAJA

Antal István államtitkár a nagy nemzeti célok megvalósításáról

Gergelyffy András dr. országgyűlési képviselő újfelfrőtli beszámolóján nagyhatású beszédet tartott Antal István dr. államtitkár.

Beszéde elején a cseh állam válságával foglalkozott, amely az európai béket megrendülésével, a keresztény civilizációt pedig összeomlással fenyegeti. Vázolta a megoldási módokat, amelyekkel Európa államférfiai a veszedelmes helyzet megoldását keresik. Megállapította, hogy

végleges megoldás csak az lehet, ha minden érdekelt népcsoport teljes önrendelkezési jogát biztosítja.

A magyarság ezeresztendő történelmi megpróbáltatásokkal megérett nemzeti lélekkel néz előre a jövőnek. S az események semmiféle fordulata sem téríti el történelmi küldetésének teljesítésétől.

A mai nemzetközi helyzetben egyetlen feladat hárul reánk:

a magyar lelkek és magyar elhatározások teljes és bensősé-

ges egységének megteremtése. Vázolta a nagy nemzeti célok megvalósításának szükségességét és módzatait.

Nincs különbség — folytatta az államtitkár — az irányadó politikai tényezők között abban, hogy

az ország anyagi, társadalmi és szellemi erői teljes átcsoportosításra és az országnak ezen felépülő gazdasági, szociális és kulturális szerkezete hiányzó alapvető átépítésre szorulnak.

Reformok kellene, amelyek a népi erők felszínrehozására, megszervezésére, meghatározására és a nagy nemzeti célok irányában történő összpontosításra alkalmasak.

Foglalkozott a tulicéltalókkal és fontoskodókkal is, akiknek állásfoglalása részben tájékoztatásból, részben felelősségérzés hiányából fakad.

Végül arra hívta fel a hallgatókat, hogy mindenkinek meg kell hoznia a maga áldozatát.

A tokaji mandátum átadása

Teleki Pál gróf kultuszminiszter vasárnap délelőtt fél 12 órakor vette át a tokaji választókerület mandátumát.

Tóth Lajos dr. királyi közjegyző, választási elnök nyújtotta át a mandátumot a kultuszminiszternek. Teleki Pál gróf beszédében az összetartás szükségét hangsúlyozta. Rámutatott arra a miniszter, hogy a magyar ember alaptermézetében benne van a kritizálás hajlama, ez helyén van, de a kritika legyen józan. Nem szabad elfelejteni, hogy amikor tulzásokról beszélünk, nemcsak jobboldali, hanem baloldali tulzásokról is tudomást kell vennünk.

Az emberek sokan úgy nézik a politikai világot, mint ahogyan Amerika felfedezése előtt látták a földet és rajzolták meg annak térképét. Azt hitték, hogy a föld sima lap, két végén van kelet és nyugat. Pedig a föld gömbölyű s

ha nagyon messze megyünk keletnek, nyugatra, vagy nyugatra, keletre juthatunk. A két véglet összeér, s ha tulmessa tévelygünk jobbra, balra kanyarodhatunk el.

Szólt ezután Teleki Pál gróf a pilanatnyi külpolitikai helyzetéről is. Az angol minisztertanács elfogadhatónak mondta ki a német feltételeket, Reméli, hogy a belátás, a kimondott szó, a határozat nem egyedül a szudéta-németekre vonatkozik, akiknek háttárgyolt hatalmas mászták, egy hatalmas nép áll. Mi számos és anyagi erőnkben nem vagyunk erősek, de senki se feledkezze meg lelkiérőnkéről, amellyel nemzeti becsületünket és véreinket védjük.

Szólt ezután Teleki Pál gróf a pilanatnyi külpolitikai helyzetéről is. Az angol minisztertanács elfogadhatónak mondta ki a német feltételeket, Reméli, hogy a belátás, a kimondott szó, a határozat nem egyedül a szudéta-németekre vonatkozik, akiknek háttárgyolt hatalmas mászták, egy hatalmas nép áll. Mi számos és anyagi erőnkben nem vagyunk erősek, de senki se feledkezze meg lelkiérőnkéről, amellyel nemzeti becsületünket és véreinket védjük.

Szólt ezután Teleki Pál gróf a pilanatnyi külpolitikai helyzetéről is. Az angol minisztertanács elfogadhatónak mondta ki a német feltételeket, Reméli, hogy a belátás, a kimondott szó, a határozat nem egyedül a szudéta-németekre vonatkozik, akiknek háttárgyolt hatalmas mászták, egy hatalmas nép áll. Mi számos és anyagi erőnkben nem vagyunk erősek, de senki se feledkezze meg lelkiérőnkéről, amellyel nemzeti becsületünket és véreinket védjük.

Kunder Antal — kereskedelmi miniszter

A kormányzó vitéz Imrédy Béla m. kir. miniszterelnök előterjesztésére Kunder Antal kereskedelmi és közlekedési miniszteriumi államtitkár m. kir. kereskedelmi és közlekedési miniszterre nevezte ki.

Kunder Antal a Külkereskedelmi Hivatal újjászervezésével szerzett magának hervadhatatlan érdemeket; kinevezése éppen ezért az agrártársadalom körében éppen olyan örömet kelt, mint a gazdasági élet minden ágazatában.

Vitéz IMRÉDY BÉLA miniszterelnök:

Az olasz-magyar barátság a szívek mélyéből fakad A Falu Gazdaszövetség VI. csereakciója olasz résztvevőinek bucsulátogatásai

A Falu Magyar Gazda- és Földműves Szövetség hatodik magyar-olasz gazdasági csereakciója keretében tudvalevően 20 olasz gazdasági több hónapon át tanulmányozta Magyarországon a mezőgazdaság és a magyar falu életét és a szöveteiket berendezkedést. Az olasz gazdaságiakat hazatérésük előtt a miniszterelnökségi palotában látogatást tettek vitéz Imrédy Béla miniszterelnökkel, aki Antal István államtitkár, vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály miniszteri tanácsos, a miniszterelnökség sajtóosztályának vezetője kíséretében fogadta a küldöttséget.

Az olasz gazdaságiakat lelkes fasiszta közönséggel üdvözölték a terebe lépő Imrédy Béla miniszterelnököt, aki megköszönve az üdvözlést, a következő szavakkal fordult az olasz gazdaságiakhoz:

— Nagy örömmre szolgál, hogy a nemes olasz nemzet fiait üdvözölhetem. Különösen azért örülök ennek, mert újabb bizonyítékát látom ittletekben az olasz-magyar barátságoknak. Amikor az olasz nemzet nagy fiának és vezetőjének, a Duce-nak vendégként a nyáron Olaszor-

szágban járhattam,

tanuja voltam annak a nagyszerű munkának, amelyet a fiatal Olaszország végez a nemzeti felemelkedés érdekében.

Ugyanakkor nemcsak fogadtatásom körülményeiből, de sok más jelenségből meggyőződhettem arról is, hogy

az olasz nemzetnek a magyar nemzet iránt érzett barátsága nem mesterkéltségek, hanem a szív mélyéből fakadó és az érdekek közösségéből eredő komoly vonalom és barátság.

Azt hiszem, meggyőződhettem magatok is arról, hogy az olasz nemzet fiait, ha hozzánk jönnek, nálunk is hasonló érzelmekkel üdvözlők és köszöntők és hiszem, hogy mindannyian ennek a barátságunk emlékével tértek vissza hazájukba.

— Különösen örülök annak, hogy ittartózkodások során láthatóak ezt a nemzetet munkás életében, aminthogy a mi gazdaságiaink is látják az olasz népet a mezőgazdasági munkában, mert az ilyen tapasztalatok csak elmélyítik az egymás iránt érzett barátságot. Abban a reményben, hogy apostolai lesztek annak a magyar-olasz barátságoknak, amely nekünk, valamennyiünknek szívügye, minden jót kívánok nektek további életetekre és rajtatok keresztül üdvözölöm az egész dicső olasz nemzetet.

A miniszterelnök nagyhatású beszédét Szekeres László dr., az akció szervezője, Szövetségünk h. igazgatója tolmácsolta olasz nyelven. A miniszterelnök beszéde igen nagy hatást gyakorolt az olasz fiukra.

Kedves jelenet volt, amikor a miniszterelnök kérdéseire az olasz gazdasági magyarul válaszoltak, elragadtatással szövege mezőgazdasági életünk nagyszerűségéről és arról a magyar vendégszeretetről, amelyben részük volt

SZTRANYAVSZKY SÁNDOR földművelésügyi miniszter:

Mi olaszok és magyarok szerelmesei vagyunk a földnek...

Az olasz fiúk, akik a földművelési minisztérium hathatós támogatásával az ország különböző vidékein voltak elhelyezve és ittartózkodásuk alatt hónapokig át tanulmányozták a magyar mezőgazdaságot, állattenyésztést, kertészeti viszonyokat, szőlő- és gyümölcsstermelési rendszerünket, szövetkezeti berendezkedéseinket és végül a magyar falu életét. Mayer János v. földművelési miniszter, elnök távollétében a csereakció vezetője, Szekeres László dr. igazgató-főtisztárral az élükön, tisztelgő látogatást tettek Sztranyavszky Sándor földművelési miniszternél is.

A földművelési miniszter Orsi olasz gazdasági magyar nyelvű üdvözlésére válaszolva, kiemelte, hogy nekünk gazdaságilag is össze kell forrnunk.

— Mi olaszok és magyarok, — ugymond — mindketten szerelmesei vagyunk a földnek, ahhoz acélos és fanatikus akarattal ragaszkodunk, mert abból verjétezzük ki mindazt, amire az egyének és nemzetnek szüksége van.

Legyetek hűek a földhöz, mert jaj, ha az a hűség föld elfordul az embertől! Beszéljete a földdel, az megtanít mindenre, megtanít arra is, hogy

legyen karotok erős nemcsak annak megművelésére, hanem megvédésére is.

A magyar és olasz nép elsősorban agrárnép, éppen azért barátságunk lelki, történelmi, kulturális tényezői mellett hatalmas szerep jut annak a barátság korszakú keményítésében és tökéletesítésében.

A mi barátságunk nemcsak néppolitikai, hanem lélekpolitikai,

éppen ezért célnak a régi hagyományos közgazdasági szellemet a két nemzet gazdasági közönsége között megerősíteni, mert a jövő gazdasági fejlődésnek mindkét államban kölcsönösen meg kell ismerni egymást.

— Ugy látom, a magyar levegő

jót tett — fordult a fiukhoz Sztranyavszky földművelésügyi miniszter — mert megerősödtek nemcsak testben, hanem a hazáért való önzetlen dolgozniakarában is, amely a fasiszta hitvallás tetőpontja. Vigyék haza falvaikba mindnyájuk üdvözlését azzal, hogy ez egy testvérmellett köszöntése, amely tisztában van azzal, hogy nagy vezérek, a Duce, mindig ott áll nemzetünk mellett. Én hiszem, hogy

szószólói lesztek Szent István földjének, mert egy látom, hogy e föld és népünk

Látogatás gróf Vinci olasz követnél

A miniszterelnökkel és a földművelési miniszternél tett látogatás után gróf Vinci olasz királyi követhez mentek tisztelgésre, Szekeres László dr. vezetésével.

Gróf Vinci a gazdaságiakat a követtség gyönyörű kertjében fogadta és az üdvözlő szavakra megleghangú beszédben válaszolt.

— Boldogan és örömmel látom, — mondotta — hogy igen jól éreztétek magatokat a nemes és lovagias testvér magyar nemzet földjén, igen sokat tanult a magyar mezőgazdaság és állattenyésztés terén. Visszatérve, a Duce elgondolása szerint hasznosították Itália földjén mindazt, ami jót és szépet tapasztaltatok. Jóleső örömmel látom, hogy ez

szeretete áttüzesített beneteket.

Sztranyavszky Sándor miniszter szívememároló és hazafias beszédét Szekeres László dr., a Falu-Gazdaszövetség igazgatója tolmácsolta olasz nyelven, amelyet az olasz gazdaságiak könnyezve hallgattak végig, lelkesen ünnepele a minisztert. Ezután Sztranyavszky Sándor minden egyes gazdaságiával beszélt, akik magyarul is elég jól megértették magukat a hálás köszönetüket fejezték ki a földművelési miniszternek, kérve, hogy ezt a két nemzet szempontjából is nagyjelentőségű csereakciót támogathatni és folytatni megkezdjen.

a hatodik olasz-magyar csereakció gyönyörű eredményekkel végződött és méltán sorakozik azokhoz, amelyek célja volt elsősorban megismerni egymás mezőgazdasági életét, másodsorban pedig a két nemzet jövőendő gazdasági életét között megteremteti azokat a kapcsolatokat, amelyek a nemzetek életében is nagyon fontosak".

Ezután gróf Vinci hosszasan elbeszélgetett a fiukkal, akik lelkes ünnepléssel bucsuztak el és felejthetetlen emlékekkel tértek vissza hazájukba.

Az ideai buzaexport a tavalyinak több, mint kétszerese

A Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint az idén augusztusban buzakivitelünk 571.663 mm-ral rugott s ez

több, mint kétszerese a mult év augusztusi kivitelének,

amely még egymegyedmillió mázsát sem ért el (241.757 mm). Amig azonban tavaly ez az aránylag kicsiny mennyiség több ország között oszlott meg s például legnagyobb vásárlónk ebben a hónapban Görögország volt,

ahova százezer mm buza ment egy hónap alatt, Olaszország pedig 94.000 mm-val csak a második helyen, Ausztria 34.000 mm-val a harmadik helyen szerepelt, az idén a félmillió mm-nál nagyobb buzamenyiséget az utolsó métermázsáig a római egyezmény két állama vette meg: Olaszország 424.167 mm-val, a volt Ausztria 40.050 mm-val, a Német Birodalom többi részei pedig 107.446 mm-val részesedtek augusztusban a magyar buzakivitelben.

Tgazi honvédelem,

— így lehet helyesen és rövid két szóval jellemezni Imrédy Béla miniszterelnöknek és kormányának a kaposvári beszédben részletezett széleskörű munkaprogramját, amelyet Antal István államtitkár részletes adatokkal, az őt jellemző meggyőző erővel ismertetett a rádión keresztül is a magyarság legszélesebb rétegeivel. Ez a program ugyanis azzal, hogy külpolitikájában egy pillanatra sem kíván letérni a béke és igazság útjáról, — amelyen ezer éven át jártak a szentistváni hagyományok jegyében elődeink; — az ország belső életének rendezése terén pedig — a szociális kérdések rendezésével, a családvédelem gondolatának valóra váltásával, a közterhek arányosításával, minden magyar nagyobb kenyerének biztosításával — ugyancsak a béke és igazság előfeltételeit teremti meg az egymásra utalt és testvéri összefogásra hivatott társadalmi rétegek között. Ezzel pedig volta-keppen a honvédelem nagy gondolatát szolgálja az Imrédy-kormány, amelynek súlyos és elkötelező, de magas és felemelő öröksége a Gömbös Gyula által az új Magyarország alapjául kijelölt népi politikának a mai idők diktálta gyors ütemben való kimunkálása.

A kormányzó utazása

A Magyar Távirati Iroda szeptember 21-én reggel a következő jelentést adta ki: Magyarország kormányzója Göring tábornagy korábbi meghívásának eleget téve, Kelet-Poroszországban egy-két napot vadászaton tölt.

Mozgalom a buzafeleslegyek tárolásáért

Az ideai tapasztalatok alapján — a háborús lehetőségekről nem is beszélve — nem kívüli fontos volna, hogy bizonyos felesleglettel az új termés előtt is legyen mindig tárolva. Ezért a Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara felterjesztésben kérte a földművelésügyi kormányzatot, hogy

legalább kétféle mázsa buza tárolakolása a jövő évre biztosított.

868—1938. szám.

MEGHÍVÓ

a „Falu“ Magyar Gazda és Földműves Szövetség 1938. évi október hó 9-én, vasárnap délelőtt fél 11 órákor Esztergomban, a kath. Legényegyesület székházának nagytermében tartandó évi

rendes közgyűlésére.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó.
2. Evi jelentés.
3. Előző évi zárszámadás bemutatása és a felmentvény megadása.
4. A folyó évi költségvetés jóváhagyása.
5. Igazgatóválasztmányi tagok választása.
6. Esetleges indítványok.

Budapest, 1938 szeptember 23.
MAYER JÁNOS s. k.,
elnök, ny. miniszter.

Kivonat az alapszabályokból: 20. §: „A közgyűlésen, a tárgysorozatban kívül, a Szövetség elnöke-höz a közgyűlés megtartása előtt legalább nyolc nappal előbb, írásban átadott indítványok felett lehet határozni.“

Olcsóbb szemet kér a mezőgazdaság

Régi és gyakran hangoztatott sérelme a magyar gazdaságsadalomnak — egyben az iparnak s általában a fogyasztóközösségnek is — hogy Magyarországon a szén ára rendkívül magas. Az Országos Mezőgazdasági Kamara kimutatta, hogy

az elsőrendű, 7000 kalóriás porosz fekete szén, összes szállítási és egyéb költségeivel együtt sem kerülne többé, mint amennyiben itthon a jóval gyengébb minőségű hazai barnaszén kerülne.

Ez a nagy áreltérés nehezen okolható meg, amikor a hazai szén szállítási költsége is kevesebb s az sem valószínű, hogy a munkabérek Németországban az itteniekénél olcsóbbak volnának. Mégis, a behozatali korlátozások folytán, a gazdasági élet *va van utalva a hazai — gyengébb minőségű fogva aránytalanul drágább — barna szén használatára.*

Az Országos Mezőgazdasági Kamara kezei között levő árajánlatokkal igazolta, hogy

a mezőgazdaság szénszükségletének fedezéséről porosz szén behozatalával lényegesen kedvezőbb feltételek mellett tudna gondoskodni,

mint ahogy a hazai szénnek ma a gazdák rendelkezésére állanak s memorandumra arra kérte a kormányt, hogy

vagy a belföldi szénárak lényegesen mérséklése iránt tegyen megfelelő intézkedéseket, vagy azt tegye lehetővé, hogy a magyar mezőgazdaság szénszükségletét porosz szén behozatalával fedezze.

A szén árának felülvizsgálása, illetve leszállítása, — ezt talán nem is kell hangsúlyoznunk — lényegesen csökkentené a kb. másfélmillió mázsa szén fogyasztó mezőgazdaság üzemi költségét.

120 milliós bevételi többlet lesz az idén a mezőgazdaságnak

Magyarország gazdasági helyzetét — a Gazdaságkutató Intézet jelentése szerint — a mezőgazdaság kedvező helyzete és a nehéziparok igen jó foglalkoztatottsága mellett a fogyasztási iparok 1937 őze óta tartó erősödő ütemű — de valószínűleg csak átmeneti — csökkenése jellemzi.

A mezőgazdaság pénzbevétele az 1937/38. gazdasági évben 6%-kal nagyobb volt, mint egy évvel korábban.

Az 1938/39. évben a bevétel emelkedése ennél előreláthatólag jóval nagyobb lesz. A gabonatermés a tavalyinál 30%-kal, az ötéves átlagterméseredményeknél pedig 20%-kal nagyobb.

Emellett az is javítja a mezőgazdaság helyzetét, hogy az olajmagyarák hozama 36%-kal nagyobb az előző évinél és hogy a takarmány- és a zöldségtermés is kedvezőnek ígérkezik.

Ha az 1938/39. év folyamán az 1938 augusztus eleji árak maradnak érvényben,

a piacra kerülő gabona értéke 125 millió pengővel lesz nagyobb a tavalyinál.

A szarvasmarhagyásból származó pénzbevétele az új gazdasági évben előreláthatólag körülbelül 15–20%-kal kisebb lesz, mint az előzőben. A sertésállomány legalább 20%-kal na-

gyobb, mint tavaly s ezért — még ha a gazdák a hizlalás kedvezőtlen rentabilitása miatt az állomány csökkentésére is fognak törekedni, vagyis, ha nem teljesen kihizlalt állatot is hoznak piacra — a sertéstartásból származó bevételük előreláthatólag nagyobb lesz, mint az előző gazdasági évben, mert

az esetleges árhanatlást a kinált mennyiség emelkedése pótolhatja.

Számításunk szerint a szarvasmarhahizlalásból származó pénzbevétele várható hanyatlását a sertéstartás növekvő eredményei előreláthatólag ellensúlyozni fogják. A mezőgazdaság valamennyi bevételi forrását átvizsgálva, arra az eredményre jutunk, hogy

a mezőgazdaság pénzbevétele az 1938/39. gazdasági évben előreláthatólag kerekén 120 millió pengővel, 12%-kal nagyobb lesz, mint az elmúlt gazdasági évben.

A több esztendőn át tartó ipari konjunktúrafellendülés 1937 őszén megtorpant és lassu konjunktúravisszahanyatlásnak adott helyet. Az ipari termelés hanyatlása 1938 első negyedében 2%-kal, a második negyedében azonban 11%-kal volt kisebb, mint az előző év megfelelő időszakában.

mése, amelyből kötelezettségét teljesítenie kell, a közepesen alul van.

Rámutatott előterjesztésében a Kamara arra, hogy a jelenlegi állapot fenntartása mellett az egyes vidékeken gyakran ismétlődő elemi károk következtében a gazdák úgy oldották meg a vetőmagtartozás kiegyenlítését, hogy

abban a gazdasági évben szemlélhetőleg kevesebb vető-

magot vetettek holdanként, ami további hátrányos következményeket vont maga után

Szükségesnek tartja a Kamara, hogy olyan rendelkezés hozassék, mely szerint a vetőmagot igénybe vevő gazdák csak akkor legyenek kötelesek visszafizetni

a következő aratás terméséből tartozásukat, ha abban az évben elemi kár nem volt és természetük az átlagosnak megfelel, ellenkező esetben, ha termésük a közepes termés nem érte el, csupán *vetőmagtartozásuk 50%-ának visszafizetésére legyenek kötelezhetők.

A gazda károsodik, ha nem veszi figyelembe a tudomány és gyakorlati kísérletezés eredményét

Szántóföldi területeink mintegy 40 százalékát vetjük be őszi kalászosokkal. Indokolt tehát, hogy a két legfontosabb őszi kalászosunknak, az őszi buza és őszi rozsnek sikeres termesztése érdekében mindent megtegyünk.

Buzatermelésünk kat. holdankinti átlaga az utóbbi években némi emelkedést mutatott, azonban a közép- és nagybirtokok buzatermésatlaga a legutóbbi statisztikai kimutatások alapján 1—2 métermázsával nagyobb a kisbirtokok buzatermésatlagnál.

Tudvalevő, hogy az ország buzavetés-területének majdnem fele tengeri után kerül vetésre, a rozstól leg több esetben burgonya, vagy önmaga után vetik. Nem egy gyakorlati gazda figyelhetette meg azt, hogy már őszszel milyen szinklónségeket mutat a borsó után és a kukorica után vetett buza. Az előbbi élénk, sőt kissé haragos-zöld szokott lenni, utóbbi halványzárta, ami a nitrogénhiánynak biztos jele. Ugyanis a tengeri és bur-

gonya, továbbá a répa rossz előveteménye a buzáknak, miután sok gyökér- és tarlómaradványt hagynak hátra, amelyek csak lassan és nehezen korhadnak és ezen korhadási folyamat alatt sok nitrogénre van szükségük, úgy emiatt az egymagába adott szuperfoszfát nem tud érvényesülni és ezért a buza fejlődése lassú és gyenge. Ezen kérdés tanulmányozására több év óta az ország különböző részein folyó kísérletek és egyöntetűen megállapítást nyert, hogy

bármilyen őszi kalászt vetünk rossz elővetemény — tengeri, burgonya, répa, cirok, napraforgó, muhar, szudánifű, kőles — után, a nitrogéntrágyázásról különösképpen gondoskodni kell,

mert csak így biztosíthatunk magunknak 2—3 métermázsával nagyobb és jobb termést.

A legújabb vetésjelentés szerint károkat okoz a sok eső

A földművelésügyi minisztérium szeptember 17-én közzétett vetésjelentése szerint az elmúlt három hét tulnyomó részében az évszakhoz képest hűvös és esős időjárás uralkodott. A 21 nap közül csak 5 száraz nap volt. A gabonaművelés cséplése egyes nagyobb gazdaságokban még folyamatban van, mert

a cséplések befejezését a gyakori esők hátráltatták.

A takarmányemlék behordása, korai tengerik törése, burgonya szedése és betakarítása folyamatban van.

A korai érésű tengerit helyenként már törlik.

a késői tengeri a sok esős és hűvös időjárás miatt nagyon lassan érlik, sok vidéken pedig egészen zóld.

A csévek általában nyagok, de a második és a legtöbb vidéken ezidőszertől még egészen fejletlen.

A beéréshez tartós meleg, napos időre volna szükség, mert ellenkező esetben he nem érés következtében a terméshozam várakozásnál alul maradhat.

Különösen áll ez a Dunántúlról és az északi megyékre. Tengeriből ezidőszertől jó termés,

összesen mintegy 26,790,000 q várható.

A folyó évi várható tengeritermés ezidőszertől mintegy 1,798,000 q-val kevesebbnek ígérkezik a tavalyinál.

A burgonya korai fajtáinak hátrálattatja az állandóan esős időjárás igen hátráltatja. A tövek alatt általában sok a gumó, egyes vidékeken azonban sok a kószották az apró. A későiek szedését helyenként szintén megkezdtek. Egyes vidékeken

a sok eső következtében csirázik és fiasodik, sőt helyenként rothad is. A

további fejlődésre és a szedésre száraz, meleg időjárásra lenne szükség.

Burgonyából ezidőszertől 24,845,000 mázsányi jó termés várható.

A folyó évi burgonyatermés mintegy 749,000 q-val kevesebbnek ígérkezik az előző évinél.

A cukorrépa az esőségekre sokat javult és levélete is felfrissült. A gumók szép nyagok és egészségesek. További gyarapodásához és szedéséhez száraz, meleg időre volna szükség. Cukorrépaiból ezidőszertől jó, 9,971,000 q termés várható. Ez mintegy 151,900 q-val kevesebb a tavalyinál.

A takarmányrépa az esőségekre sokat javult. Az ősz repce (új vetés) terését a legtöbb vidéken befejezték.

A kerti vetemények a legnagyobbbrészt betakarították és piacra kerültek. A még kintlévő késői növények szép üdék és erőteljes fejlődésben vannak. Beérésükhöz meleg, száraz időt kívánnak.

A lóhere második kaszálása jó termetet adott, harmadik kaszálása sok helyen éppen azott, ami a minőséget erősen rontotta.

A gyümölcsfák közül a szilva, alma és körte szedése és piacra szállítása folyamatban van. A késői fajták pedig érében vannak. A termés

csak egyes vármegyékben lesz jó és közepes, a legtöbb vármegyében csak igen gyenge termés lesz.

Dióblő szintén csak igen gyenge termés várható.

A szőlők állapotára az utóbbi hetek időjárása kedvezőtlen volt. A sok esőpadék a boglyók rothadását eredményezte és a beérés késleltette.

A szőlőmunkákat általában befejezték. Több helyen a szüretet megkezdtek.

Újabb rendelet készül a paprika csomagolásról

A kereskedelemügyi minisztérium újabb rendeletet ad ki a paprika csomagolása ügyében. A tervezet szerint a jövőben már negyedkilón felül sem lehet nyitottan paprikát árusítani. A minisztérium a rendelet tervezetét megküldi az érdekelteknek.

Enyhítsék a vetőmagkölcsonök visszafizetési feltételeit

Amikor a klimatikus viszonyaink középette gyakran előforduló elemi károk egyes vidékek termését elpusztítják, a földművelésügyi kormányvetőmagsegüllyel igyekszik a termelés folytonosságát biztosítani, amely segélyek, illetve kölcsönök a legközelebbi aratásból kell visszafizetni és a vetőmagkölcsonök visszafizetésére az érdekelt gazdák haladékok csak akkor kapnak, ha a pénzügyigazgatóság hivatalos megállapítása alapján kétharmad elemi kárt szenvedtek.

Ez a körülmény arra készítette a Tiszajobparti Mezőgazdasági Kamarát, hogy a földművelésügyi minisztériót ezen fennálló rendelkezések megváltoztatását kérje, mert

nemcsak akkor nem tudja a gazda az igénybevett vetőmagkölcsönt visszafizetni, amikor kétharmad elemikárt szenved, de akkor sem, amikor az a ter-

SZÖVETKEZETI IGASZÁGOK

A szövetekezet közgyűlésein okvetlenül vegyél részt, hogy megismerd a szövetekezet ügyeit és helyzetét. A szövetekezetben minden tagnak egyenlő jogai és kötelezettségei vannak.

Ne hallgass a vádaskodókra, a szövetekezet ellenségeire, győződj meg magad az igazságról. Légy öntudatos, meggyőződéses szövetekezet, mert csak így válhatsz a társadalom hasznára!

KIS VASÁRNAP

Paprika Jancsi mint mülovar

Történik a Kecskebuka cirksuzban.
Habók: Paprika Jancsi, Cilinder Bandi, Lisztes Miska. A ló, Poljaca, Két cirksuzszalga.

A páholtyúk, az ülhelyek, az állóhely tele közönséggel. A három cimborja csoszogva, topogva, bukkadosolva jön ki a porondra. A közönség sűrűn nevet és tapsol.

Cilinder Bandi (nagyot dölök a cölndert emel a közönség előtt): Á! Jó estét! Jo estét! Van szercecsen! Van szercecsen!

Lisztes Miska (jön, bukfenecel velve): Hoho! Hoho! Van szercecsen! Számár! Nem van szercecsen, hanem van szercecsém!

Cilinder Bandi: Á! naccerü! Most már tudom! Nincs szercecsen, hanem van szercecsen!

Lisztes Miska: Mondom, hogy nem szercecsen, hanem szercecsém!

Cilinder Bandi: Hát hisz azt mondom! Van szercecsen! Nahát! Azért kell ugy klabálni? Maga lisztes majom!

Lisztes Miska: Mit te mondasz? Mit te mondasz? Lisztes majom? Én? Lisztes majom?

Cilinder Bandi: Igen! Te meg vagy lenni lisztes majom? Érteni?

Lisztes Miska (pofonútt Bandit, hogy a cildere földreessék a Bandi helé ül): Hát ez érteni? Mi? Ezt a pofont érteni? Maga gizer!

Cilinder Bandi (felugrik): Te engem pofon útni? Te nekem merül mondani gizer! Hát most mondati még, ha merül! (Pofonútt Miskát, hogy az kettőt bukfeneczik.)

Paprika Jancsi (jön, ugrólva): Mi az? Pofozkodi? Itt a közönség előtt? Nem szégyellitek magatokat? (Pofon veri őket, csak ugy bukfenecznek.)

Cilinder Bandi: Te minket pofon útni? (Pofon úti.)

Lisztes Miska: Azt hiszed, mi nem visszaadni? (Pofon úti.)

Miska: (Bukfeneczik a pofonok után. Földre esik s a herdatató ló majd eltapossa.)

Ló: Nyeheho! (Beugrik s körbe vág.)

Jancsi: Nem eltaposni! Nem megenni! (Ljedten elugrik a ló előtt.)

Miska: (Rémülten fut a ló előtt.) Nem utánam szaladni! Nem megenni!

Bandi (rémülten fut a ló előtt): Nem engem utólrni! Nem kergetni!

Mind a három: (A körben futó dobogóra ugranak a ló előtt.)

A ló: Nyihaha! (Megáll a körönd közepeán.)

Bandi: Éu soha ilyen mérges vadállat még nem látni!

Miska: Azt hittem, mindjárt engem megenni!

Jancsi: Már azt gondoltam, soha engem szerető anyám többet meg nem vi-szontlátni!

Bandi: Biztosan megvan lenni egy orozslán!

Jancsi: Éu tigrisnek gondolni!

Miska: Én hétfejú sárkánynak!

Bandi: Höhö! Na te jól megjéjdi. Hétfejú sárkány! Mikor csak egy feje van lenni!

Miska: Te tán nem megjéjdi? Meg van lenni ez egy orozslán, mi?

Jancsi: Höhö, tigris, oszt mégis orosz-lynnak mondani! Höhö!

Miska: Ez tigris? Ez? Megvan lenni egy tigris?

Ló: Nyihaha! Nyeheho!

Jancsi: Hát nem halod, hogy bömbölni!

Miska: Ez bömbölni? Mikor ez nyeri-teni!

Bandi: Höhö! Nyeríteni? Mikor ez megvan lenni egy ló.

Miska: (Övömmel.) Persze, hogy ló meg lenni! Hogy ezt mindjárt ki nem találni!

Jancsi: Mondtam ugy-e, hogy ez a tigris megvan lenni egy ló! (Lassan közelebe megy.) Ez megvan lenni egy vad ló.

(Folytatjuk.)

Fejtörő:

füzet F füzet

(„nyelvi-nyelvi” : „nyelvi-nyelvi”)

Magyar konyha

Velőleves. A borjuvelőt sósvízben megfőzzük s ha megfőtt, áttörjük szitán. Kevés piros rántást készítenk, bele-teszünk egy kis petrezselyemzöldjét, fel-eresztjük lusléval s beleteszük a velőt; azután egy tojásból reszelt zsebtát csinálunk s ha a leves forr, beletőzzük.

Burgonya paradicsommal. A főtt bur-onyát meghámozzuk és szeletekre vágjuk. A paradicsomot szétőrdelve, egy fej vöröshagymával és vízzel tízre tesszük, főni hagyjuk és ha már sűrű, szitán át-

törjük. Vékony rántást készítenk, a pa-radicsommal feleresztjük, beleteszünk egy kis cukrot, sót, a burgonyát hagyjuk jól felmorri és sertészsajttal adjuk fel.
Huszárcsók. Tizenkét deka vaját 8 deka kukorica és egy tojás sárgájával habosra keverünk, azután 18 deka lisztet elkeverjük. Jól lisztet gyúródeszkán kúszlányi vastagra kinyújtjuk, tojás-sal bekenjük, majd tisztított, darált man-dulával vagy dióval megszórjük. Fánk-szaggatóval kiszurva, felsőre rakjuk a zsebtát, mindkét közepét ujjunkkal benyomjuk s a mélyedébe kevés barackz-t teszünk. Középen tűznél sütjük meg.

A KELTETŐ TOJÁSOK MEGVÁ- LASZTÁSA

Erőteljes csirék csak a két éves tyukok tojásaiból kelnek; jérécek apró tojásai keltetésre nem valók. A tojások 55—60 gramm súlyuk legve-nem. Alakjuk legyen normális: a rö-vid és gömbölyű, valamint a hosszú és keskeny tojásokban az embrió nem tud jól elhelyezkedni és fej-lődni. A vastag- és szemölcsöshejú (szitás) példányokat se használjuk keltetésre, mert az ilyen vastag héját a kelő csirke nem tudja áttörni. Nem való keltetésre a 12—14 nappal idő-sebb tojás sem; ezt a lóghályag nagyságából állapítjuk meg, mely a tojás vastagabb végén képződik a nedvesség elpárolgása folytán. Ha e lóghályag 20 filléresnél nagyobb, ak-kor már a tojás 2 hétnél idősebb.

A keltetésre gyűjtött tojásokat tartasuk jól szellőztethető, félsötét és nem nagyon száraz helyben, így kam-rában vagy földes szobában. Helyez-zük őket lécekre, még pedig hosszú-alakúra fektetve és nem csucskúra állítva. Itt naponta hossztenyelük körül forgassuk meg őket. Ezáltal elérjük azt, hogy a tojás sárgáját helyzetében tartó jégzsínor nem la-zul meg.

TARTSUK TISZTÁN A FEJŐS- TEHENET!

A fejőstehén tisztántartása elen-gedhetlen feltétele az egészséges és hosszabb időre romlás nélkül el-tartható, vaj- és sajttermelésre alkal-mas tejnek. A szennyező anyagoknak és csiráknek legnagyobb része ugyanis a tehén kultúrájáról hullik a tejbe. Természetesen legtöbb az olyan tehénről, mely bélsárral szeny-yezett s mlyéről a korpát, a levált szőröket, stb. kellő időben el nem távolították. Egy gramm por a tehén szőrzetéről tartalmazhat 100—200 millió baktériumot. Ezért a tehén farán legjobb a szőrzetet lenyirni, mert így könnyebb tisztán tartani. A farkokjót naponta mosandó. Két-szeres súly helyezőndő a tehének tisztántartására, ha a tehének has-hajtó takarmányt (fehérmustár, fa-gyott répa és burgonya, tarlórépa, földes répakorona, stb.) fogyasztá-nak. Az alomszalma ne legyen rot-hadt vagy penészes!

A LEVELES CUKORRÉPAFEJ, MINT TAKARMÁNY

A leveles cukorrépafej (répakorona) igen értékes takarmány. Káros ha-tást (hasmenés) csak akkor vált ki az állatokon, ha erősen földes, sáros. Ezért fontos, hogy a répakoronát le-hetőleg tisztán vigyük haza, azaz rázzuk le róla a földet. Még jobban biztosítjuk, hogy állataink hasmenés-t ne kapjanak, ha minden szarvasmar-hának naponta 10 dekát adunk az abrakkal keverve. Faszenet házilag is állíthatunk elő kukoricacsutkából.

A friss répakorona etethető kifej-lődött szarvasmarhával 50—60 kg. napi adagban. Etethető azonban juh-val is. A sertés rendszerint úgy jut hozzá, hogy a kiszedett répaföldön legeltetjük, mikor is az ehullott ré-pakoronákat jó étvágyal fogyasztja és a földben maradt gyökérszegek-t is kitarja.

Azt a mennyiséget, amelyet fris-sen nem tudunk feleltetni, azt legjobb besavanyítani. A besavanyított ré-pakoronát etetik ökrökkel 30—40 kg-os, fejős tehennel 20—30 kg-os, kokakkal 6 kg-os napi adagokban. A besavanyítás következtében azonban a tápanyagoknak egy része veszendőbe megy, miért is gazdasá-gosabb a leveles répafejet frissen, il-letve gyengén fonyaszta etetni, mint besavanyítani és a besavanyítást csak a keltetésnek arra a részére szorítani, amelyet frissen nem siker-ült feltakarmányozni.

GYÜMÖLCSFAK ÜLTETÉSE AZ ARTERÜLETEKRE

Az árterek talaja rendszerint növényi tápanyagokban dus, mert hiszen a folyó árja a magasabb területekről évről-évre trágyával felérő iszappal önti el. Ned-vességben se szűkölködik s így a dus növényi vegetáció feltételei nem hiányo-znak. Kultúrnövények szántóföldi termelé-sével e területek természetesen mégse tudjuk kihasználni az árulvizeslyű miatt. A parlagon hagyott vagy feltehető fil-vel szolgáltató területek pedig valóság-gal kincsébányává változtathatók át, ha ezeket gyümölcsfákkal beültetjük. Az ár-területek nedves és páratel levegőjében legjobban érzi magát a szilva.

Szilvások telepítése annál is inkább in-dokolt, mert e gyümölcsök nagy hiány mutatkozik. Külföldről hozunk be sok aszalt szilvát és szilvalekvárt. Pedig ma-gunk is termelhetünk árterleken ugyanolyan minőségben és korlátlan mennyiségben értékesíthetünk ugy aszalvány készítésére, mint friss állapot-ban fogyasztásra, iz (lekvár) készítésre és — a kevésbé szép minőségűt — szesz-főzésre.

Természetesen itt is fontos, hogy meg-felelő fajtát termesszünk és ebből nagy mennyiséget. A szilvánál különösen figye-lemreméltó, hogy csak az egyfajtájú tö-megművelés biztosítja a jó értékesítési lehetőséget. Szakértőink tapasztalatai szerint leginkább ajánlíható tömegtermel-ésre a besztercei szilva és a besztercei muskotályszilva.

A besztercei szilva szeptemberben ér, olcsórangú csemegegyümölcs. Gyümölcse középnagy, héja vastag, lehámozható, lóhalyok, erősen hmvas. Husa sötét-sárga, magvától elváló, édes, fűszeres illatú és zamatu. Nyersen fogyasztásra, befőzésre, aszalványknak, iznek, szesznek feldolgozva egyaránt különösen értékes. A besztercei muskotályszilva valamivel kisebb; héja kékesfekete színű, borítva világoskék hamuvál. Husa sötét arany-sárga, nagyon édes és jól érezhető ba-zsalikumusan muskotályos illata. Ez is alkalmas mindenféle irányú feldolgo-zásra. Mindkét fajtának jó tulajdonsága még az is, hogy fájukról még túleretten se hullanak le.

E fajtákat mindig csak oltás (szem-zés) által szaporítsuk, mert a magról kelt fák mindig kisebb termést adnak. Gyökérsarjokról se neveljünk új fát, mert az ilyen a káros, a termőféle élet-ejétől csökentető gyökérsarj-hajtásokra lesz hajlamos.

Arany-ezüst beváltás
 a legmagasabb napi áron:
Szigeti Nándor és Fia
 Ükszerésznél,
 Budapest, IV. Kecskeméti-utca 9.

A FALSI OTTHON

Szilvalekvár, szilvasajt, szilvalikőr

A jól megérett szilvát megfelelő lábasba téve, felforrat vízzel leöntjük és lefedve hagyjuk néhány percig. Akkor a vizet leszűrjük, a szilva héj-át lehuzzuk, kimagozzuk és áttörjük. Egy kiló áttört gyümölcsöshöz veszünk 50 dekagramm cukrot és állandó keverés közben, élénk tűzön hirtelen besűrítjük. Ha már sűrűsödik, az iz-ből egy keveset porcellántányérra csepegtetünk s ha mindjárt megbő-rösödik, akkor kész a lekvár. Melegít-tett üvegekbe töltjük, másnap leköttö-zük és hűvös helyen elraktározzuk. Miatán a szilva igen sok cukrot tar-talmaz, a szilvalekvárt lehet teljesen csokor nélkül, vagy kilogrammonként csak 10—20 dekagramm kukorica iz készíteni.

A szilvalekvár készítésének másik módja, hogy az érett szilvát kima-gozzuk, felibe törve megfelelő edény-be tesszük viz és cukor nélkül. Élénk tűzön gyakori keverés mellett főzzük addig, míg egészen sűrű pép lesz, aztán belekeverünk kevés fahéjat és törött szegfűszeget (5 kg szilvához fél teáskanálnál). Akkor még egy-szer jól átfőzzük egy-két percig, majd befőttes üvegekbe öntjük, hó-lyagpapírral leköttözzük, 20 percig gőzöljük és ha teljesen kihűt, szá-raz helyen elrakjuk. Használatkor ebbe a lekvárba belekeverünk kevés citromlevet, kevés rumot és tetszés szerinti porcukrot.

Szilvasajthoz ugyancsak jól beérett szilvát használunk, amelyet kö- vagy zománccédenyben folytonos keverés mellett addig főzzük, míg besűrűsö-dik. Akkor két liter süritett szilvába

keverünk 20 deka kristálycukrot, 15 deka gorbárra vágott diót és újból tovább főzzük állandó keverés mel-lett, amilyen sűrűre csak lehet. Bes-űrítés után olajjal kikent formába öntjük, másnap kimentjük és zsirapir-ba csomagolva, hűvös kamrába tesz-zük. Lehet olajozott zsirapírra két ujjnyi vastagon rákenni, a tetejét szintén olajozott papírral leborítani és másnap becsomagolva eltenni.

Szilvalikőr előállítása céljából más-fél kg gyümölcsöt magvastól össze-zunk, ráöntünk egy liter finom szesz és fél liter vizet, majd nyolc napi állás után, mely alatt többször felkavartuk, a folyadékot leszűrjük. Másfél kg cukrot 7½ deciliter vízzel szörppé főzünk, hozzáadunk ½ liter finom szesz és 1 liter szilviumot, beleadjuk a szeszben áztatott zuzott gyümölcs kivonatát, majd vízzel 5 li-terre egészítjük ki a mennyiséget.

Kánya Terézia

Arany szabályok

Ha a testi fenytiket elfogadjuk nevelési eszköz gyanánt, ismerjük meg feltételeit is. Mindaddig, míg a gyermekben belátás nincs, amíg erkölcsi érzéke fejletlen, addig az érzelmi ösztöne révén elkövetett hi-báit másképp, mint testi fenytikkel büntetni nem lehet. Szóval a bünté-tés kezdetben arra való, hogy a gyermek akaratoságát megtörjük és engedelmességre szorítsuk.

Boldogság csak ott lehet, ahol egymást megértik, egymásban biz-nak. Boldogítani csak azt tudjuk, akít megérteni tudunk.

Szeptember

25 VASÁRNAP

Gellért, vt., Kleofás

26 HÉTFŐ

Clpr. és Juszt.

27 KEDD

Kozsue és Damj., Adalb.

28 SZERDA

Vencel

29 CSÜT ÖRTÖK

Mihály

30 PÉNTEK

Jeromos

Október

1 SZOMBAT

Remig, Malvin

A nappal tartama október 1-én 11 óra 43 perc, a hét folyamán 22 percel fog. A hold fényváltozása: Első negyed október 1-én.

A Duce...

Szeptember 18-án az egész világ figyelmét Triest felé irányult, ahol a magyarság hatalmas barátja, *Mussolini*, tartott olyan beszédet a közép-európai eseményekkel kapcsolatban, amely az egész világnak szólt. A dolgok és helyzetek kristálytisztá lényegét feltáró szótart erős hatást váltott ki világszerte, de különösen a magyar közvéleményben keltett lelkes visszhangot a Duce határozott állásfoglalása a csehszlovák uralom alatt élő magyarok további sorsa mellett.

A Duce az európai lelkiismeretre hivatkozott és gyökeres megoldást követelt a magyarok és lengyelek számára is. Az elhibázott rendezések jóvátevélet. A megbukott földrajzi és gazdasági egységek helyreállítását. A tüzfészek megszüntetését.

A Duce beszélt Triestben. S a beszéd hallatára minden igaz magyar szív felujjongott.

Ezt mondtuk volna mi is. S ezt mondja, érzi és vallja az egész magyar nemzet, amely két évtizedes kálváriájának megszüntetését várja.

És reméli, hogy a hatalmas szótart, amely a népek igazságának örök himnusz, nem hiába hangzott el.

Európa lelkiismeretének fel kell ébrednie, hogy a nemzetek nyugodt boldogságát elősegítő békét biztosítsa.

Szentesi gazdák a repülőalapról. A szentesi gazdák országos mozgalmat indítottak a nemzeti repülőalap támogatására. Elhatározták, hogy a szentesi gazdasági érdeklépviseletek minden tagja holdanként két kilo búzát adományoz a Horthy Miklós repülőalapról. Szentes határában körülbelül 45.000 katasztrális föld holdat művelnek, amely után tehát 18.000 pengő járhatna a repülőalapról.

Halálhír. Öszinte megilletdélssel vetjük a hírt, hogy Csimer Dezsőné sz. Hanacsék Lujza 72 éves korában Szegeden váratlanul elhunyt. A magyar kultúra terjesztése érdekében kifejtett áldásos és áldozatos munkában eltöltött éret volt az övé; 32 esztendőig volt állami óvónő, szolgálati ideje nagyrészt Aradon töltötte. Az öszezónaláskor, mint menekült, hosszú ideig volt vagonlakó; itt szerette a szivajzt, amely most halálát okozta. Az elhunytat *Irsai M. József* édesanyját gyászolja.

Jó hangszerezen játszani a legnagyobb élvezet. Elsőrangú igazán olcsón Reményi országos hírlap szerkesztésén vásárolhat: Budapest, VI/15, Király-úta 58—60. Kérjen díjmentes, 51. számú árjegyzéket.

Meg kell oldani a magyar kérdést is

Nagyszabású frontharcos-ünnepség színhelye volt szeptember 18-án Pest-szenterzsébet, ahol felavatták a Város által a helybeli frontharcosok örök használatára átengedett székházat és felszentelték a frontharcos székház udvarán emelt országzászlót. Az ünnepségen megjelent *Chikán Béla* dr. polgármesterrel a város egész vezetősége. A Frontharcos Szövetség képviselőiben ott volt *Takách-Tolnay József* gróf országos elnök, *Kertész Elemér* országos ügyvezető alelnök és a szövetség országos vezetőségének több tagja.

Az ünnepségen *Takách-Tolnay József* gróf beszédet mondott, amelyben méltányos megbecsülést kért minden frontharcos részére, különösen ezekben a mostani vésterhes napokban, amikor az északi trianoni határ mögött fokozott mértékben folyik elszáított véreink sanjargatása.

Jelenleg sokat hallunk a népek önrendelkezési jogáról.

Mi ezt a jogot csak olyképpen tudjuk értelmezni, hogy ezt ki terjesztik a csehszlovákiai hatóságban élő összes nemzetek fiaira.

A csehszlovák kérdéssel kapcsolatban meg kell nyitlan és őszintén állapítanunk, hogy a történelem eme idejállamában

nemcsak szudétánemet kérdés van, hanem magyarkérdés is, amelynek megoldása nélkül a cseh kérdés nem intézhető el.

Beszédét azzal fejezte be, hogy a magyarság eme óhajátás a világ hatalmasaihoz még ma eljuttatják

A gyűlés végül egyhanguan elhatározta, hogy Mussolinéhoz táviratot intéz a Triestben elmondott beszédéért.

Ünnepi gyorsvonatok. Az Államvasutak igazgatósága közli, hogy legalább 500 utas jelentkezése esetében szeptember 25-én: Budapestről, Nyiregyháza és Debrecenből, Hódmezővásárhely és Szegedről, Kecskemétről, Nagykőrösről, Szentlő, Csongrád, Kiskunfélegyháza, Cegléd és Jászberényből *Egerbe*; Budapestre, Székesfehérvárról, Veszprémből és Sopronból *Szombathelyre* ünnepi gyorsvonatot indít.

Korfu szigetén keresik Erzsébet királyné eltűnt gyöngyörát. Egy görög vállalat a legmodernebb kotró- és buvárszközök segítségével kutatást indít Korfu szigetén néhai Erzsébet magyar királyné óriási értékű eltűnt gyöngyörának felkeresésére. A királyné a negyven tökéletes szépségű gyöngyöből álló sort csak akkor viselte, ha Korfu-szigetén az Achilleon-villában lakott és külföldi utazásai idején a tengervízbe rejtette az ékszert, miután a sósvíz állítólag használ a gyöngyöknek, azonban a kínos rejtékhelyét csak a királyné és gyóntató atyja ismeri. A gyöngyör felkutatását célzó összes erőfeszítések mindeddig eredménytelenek maradtak.

Magyarország arany- és ezüst-termelése. Érdekes ismertetést közöl az iparügyi és kereskedelmi minisztérium lapja, a *Közgazdasági Értesítő* a magyarországi arany-, ezüst- és rézbányászatról. Az 1937—1938. költségvetési évben a rekeszi üzem 7060 vagon nyersércet dolgozott fel és ebből az ércből 260 vagon dúsított rézszinport és 593 vagon pirutszinport termelt. A most lezárult költségvetési év alatt termelt kéfélye szinportból a Metallochemia tétényi telepen a következő készterményeket állítja elő: 170 kilogramm szinaranyat, 1750 kilo szin-észest, 32 vagon réz, 170 vagon elemi ként, összesen 1.8 millió pengő értékben. Ebben az évben azonban már arzentermelés is lesz.

Iskolaavató Puztamiskén. Lélekemelő ünnepség keretében adták át rendeltetésének szeptember 11-én a Jónnan épült puztamiskéi román elemi népiskolát. Az ünnepség szentmisevel kezdődött, amelyet vitéz *Novák Lajos* plébános mutatott be, utána pedig szentbeszéd kíséretében megdöjtött az új iskola. Megköszönte *Nimsee Pálnak*, a kerület országgyűlési képviselőjének, hogy pártfogásával haterget pengős állami támogatást szerzett az iskola felépítéséhez. Melyeséges haláját nyilvánította az ev. egyházközösgnek, hogy az iskola épülése alatt helyet adott a katolikus gyermekeknek. A gyönyörű ünnepséget a leventék díszmenete és társasébd, majd kitűnő hangulata, reggelig tartó táncmulatság fejezte be.

Féltre ítélték a foktói rém apját. *Való István* foktói tömeggyilkos bűnügyével kapcsolatban most ítélték a kalocsai törvényszék. Emlekezetes, hogy a tömeggyilkos a csendörök üldözése elől menekülése közben a Dunába ölte magát. Apját, *Való Lajost* és anyját, ugyiszintén *Gerebes Tamás* Ferenc halasztó orgzdasággal vádolta az ügyészség. A kalocsai törvényszék, amely Foktón tárgyalta az ügyet, *Való Lajost* orgzdasággért hathónapi börtönrre ítélte, *Való Lajosnét* felmentette, *Gerebes* Ferenc Tamás ellen pedig az ügyész a tárgyaláson elejtette a vádat.

Az eszkimók rádiója. Az első eszkimó rádióállomást most állítják fel Kanadában a Mackenzie folyó torkolatánál, a 60. szélességi fok alatt. Az állomást széthajtott motor után táplálják. A műsor lemezkből, időjárás-, jégállás- és hóállás-jelentésből áll.

Megsemmisíték hárommillió kilogramm dohányt Bulgáriában. Bulgária tudvalevőleg nagymennyiségű dohányt exportál. Ennek ellenére az országban mintegy hárommillió kilogramm dohánykészlet maradt, amelynek eladása árdömpingre vezetne. A bolgár kormány ennek következtében elhatározta, hogy ezt a nagy dohánymennyiséget hivatalból megsemmisíti.

Tettenért aranycsempész. A nagykanizsai vasuti állomáson a budapesti valutadetekitve a Triest felé haladó gyorsvonat utasainak utlevélvizsgálatokor figyelmesek lettek egy román utlevéllel utazó férfire. Megmototák és szétszer pengő értékben aranyrudat, *Napoleon-aranyakat és értékpapírt találtak nála.* A valutadetekitvek őrizetbe vették a román kereskedőt és Budapestre szállították. Nevét a nyomozás érdekében nem közölték.

Egy ablaktisztító szerencsése. *Tom Hoeker* ablaktisztító a Melbourne (Ausztrália) Swanston-utcaiban levő Szent Tamás felhőkarcoló kilencedik emeletéről a személyfelvonó aknába zuhant. Estében elkaptak a hatodik emeleten egy leelő drótot, amelybe addig kapaszkodott, míg a tízoltók ki nem szabadították kellemetlen helyzetéből. Az elhívott mentők mindössze tenyerén állapítottak meg jelenlétktelen horzsolást.

A kilencedik olajkutak furják Lispen. Lispen megkezdtek két új olajkut, a nyolcadik és a kilencedik számu kutak furását. A hatodik és hetedik számu kutnál 1100 méter mélységben járnak a furók. Ezeknél minden órában várják az olaj kitérését, mert a furók már olajos homokrétegben járnak.

Öngyilkosság mulatozás után. *Morsies Imre* 26 éves sorokmajori földbírtokos az egyik szombathelyi kávéházban mulatozott. A hajnali órákban revolverrel felszer a menyegzőbe lőtt, majd mellbe lötte magát. Eszméletlen állapotban szállították kórházba, ahol élet-halál között lebeg. Tetteinek okát nem tudják.

Ellopták a világ legnagyobb kelkaposztját. A világ legnagyobb kelkaposztját *Arthur Oates* graze-loundi (Anglia, Lincoln megye) kizgazda termelte. Az *óriási kel kerülte hat méter 3/4 centiméter, külső leveleinek átmérője két méter volt és száz személy jóllakhatott volna belé.* Mielőtt azonban megfőzésre került volna sor, ismeretlen „rekordhajász” az éjszaka leple alatt ellopta.

Ösztöndíj szellérgyermek taníttatására

A tisztánnemi református egyházkerület hivatalos lapjában olvashatjuk az alábbi hiratást:

— Egy magától megnevezni nem akáro öregdíak nagyszöggyi alapítványt létesített az óségi kollegiumban azal a meg-hagyással, hogy annak felhasználásárol egy teljesen vagyontalan szellérgyermek vagy napszamos-család arra érdemes, tehetséges gyermekét taníttassa ki a gimnázium.

aki egyébként szüleinek szegénységé miatt semmiképpen sem részesülhetne középiskolai oktatásban.

Az alapítólévl kimondja, hogy az ösztöndíjra minden alkalommal az egyházkerület lelkészével karöltve *Szeretetalva* község tagjai ajánlhatnak gyermekeket a saját falujokból.

A legérdekesebb a dologban, hogy *Szeretetalva* nevű község nincs is a térképen. Ilyen nevű jelképes község a sárospataki református kollegiumon minden esztendő karácsonya előtti hetekben rendezett ingyenes népfőiskolai tanfolyam hellogatói alakítanak maguk között. A felvidéki falvak legdekerakabb gazdái és legényei. Vannak bírák, hiteseik és kisbírójuk is. Az internátusban laknak, a diákokkal együtt étkeznek és neves előadókól hallgatják a fau problémáit és szociális kérdéseit.

Egyik előadójuk az alapítvány létesítője is.

Szeretetalva jelöltjei ebben az évben kerültek először tehetségvizsgára. *Bárany Sándor*, egy taktaszadai szellérgyermek fia bizonyult a legkiválóbbnak. Mindjárt ott is maradt mint a kollegium ígertes diákja.

Nem kellene-e vajjon ezt

a *Szeretetalva* című jelképes községet minél több helyen megalapítani a magyar öserő fokozására és őstehetség fel-frissítésére?

S nem utolsó sorban azért is, hogy a társadalmi rétegek természetes elhelyeződéséhez és szükséges kialakulásához mindazt elérhessük, amit az új idők követelményei elődázni ugysem engednek.

T. ELŐFIZETŐINKHEZ!

Tisztelettel kérjük azokat az igen tisztelt előfizetőinket, akiknek előfizetése szeptember hó 30-án lejár, hogy a esatolt befizetési lap felhasználásával az előfizetési díjat sziveskedjenek beküldeni, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

ELŐFIZETÉSI DIJAINK

Negyedévre	1 P
Félévre	2 P
Egész évre	4 P

A VASÁRNAP kiadóhivatala, Budapest, V., Báthory-úta 24.

Szabályozzák a növényvédelmi szerek forgalmát

A földművelésügyi minisztérium rendelkezést készített a növényvédelmi szerek forgalmának szabályozásáról, amely megkülönbözteti a közönséges növényvédelmi szert a különlegestől.

A kiadott jegyzékben felsorolt anyagokat csak az ott feltüntetett, a megállapított növényvédelmi célra és minőségben szabad forgalomba hozni. Olyan szereket, melyek sem a közönséges, sem a különleges növényvédelmi szerek jegyzékében nincsenek felsorolva, sem háziszernek nem minősíthetők, csak zárt csomagolásban a burkolaton „növényvédelmi célra nem használható” megjelöléssel szabad forgalomba hozni.

ADÁS-VÉTEL

Óriás gyümölcseti operapalánta 100 darabonként P. 1.00, 200 darabonként P. 3.—, Csomagolás ingyen. Rendelhető: *Vajda Sándor*, Vértessaca.

Rövid
történet

A VIZIEMBER

Irtá: NYÁRY ANDOR

Az uszály éppen a falu alatt sülyedt el. Nagy dolog volt ez annak idején a faluban. Egy hónapig egyébről sem beszéltek az emberek, mint a sülyedt uszályról. Pedig a java csak ezután következett.

A dolog úgy történt, hogy egy forró nyári napon idegen emberek jöttek a faluba és azt mondták, hogy az elsülyedt hajót felvezik a Duna fenekéről. Az öreg Keserü Sándor akkor jött haza a présházából, a technika fejlődését nem sokra becsülte, a beszédre hát hamis lenézéssel mosolygott:

— Bolond beszéd az! Az az uszály van pár száz mázsa is. Azt ugyan nem veszik fel azok a cinegeformájú emberek, ha emberek!

A cinegeformájú emberek azonban másként gondolkodtak és hozzáfogtak a munkához. Az elsülyedt hajó felé hatalmas emelvényt állítottak, aztán a buvárok felvették az üveg-szemű buvárruhát és ólmos cipőjükkel esetenlenül leereszkedtek a mélységbe. Ugyanakkor az ácsok süregtek-förögtek, a láncok csattogtak, az emelőgépek kerekeli forogtak a egyszerre csak az uszály teteje elővigyánt a vízből.

Keserü Sándor erre már nem kisinyelte le a cinegeformájú embereket, inkább úgy nézett rájuk, mint a Garabonciás diákokra, akik még a viharok is parancsolnak. A munkájuk nem ment a fejébe sehogysam.

A legtöbbit azonban Jancsi, a falu hülyéje, ólálkodott a Dunaparton. A buvárok szörnyen tetszettek neki. Kerekre táglalt szemmel nézte a bő gumiműtözetet, a levegőző csövet, amely a fejhez van srófolva s elhatározta, hogy ő maga is kitanulja a buvárságot és vízi ember lesz. Ez az elhatározása nagyon kapóra jött neki, mert hát Jancsi szerelmes volt és házasodni akart. Mivel azonban nem volt semmiféle mestersége, így a leányok nemigen álltak vele szóba, Jancsi hát alkalmat keresett, hogy valami pályát válasszon magának. A buvárság sohase jöhetett volna jobbkor. Veszszavonhatatlanul elhatározta, hogy buvár lesz.

Nem szótlen senkinek. Hazament. A padlásról lehozott három zsákot, elhúzódtak velük a liceumsóvénnyé mellé, ott szétfejtette őket, majd ismét összevarrta, de úgy, hogy felül lyukat hagyott a fejének, két oldalt pedig a karjai számára s nagyon boldog volt, hogy — ime! — a buvárruha már készen is van!

Aztán nagy óvatosan a ház ereszé alá állt, a tetőből kihuzott egy hosszú, vastag nádszálát. Ez lesz a levegőző cső. Mikor a buvárkészüléket ezenemű összeválogatta, lekanyarodott a falu alá, ahol a Duna vize öbölbe kerekedett.

Körülnézett s mikor nem látott senkit, a zsákot gyorsan magához vette, a nádszálát a szájaiba fogta s mikor előbb kitapasztalta, hogy lehet rajta levegőt venni, szépen leereszkedett az öbölbe, leült a víz fenekére és tanulta a mesterséget. Várt, tapasztalódott.

Keserü Sándor egész nap a borát töltögette s most a pincéből lassan ballagott hazafelé. Meglehetősen felöntött a garatra, a feje kóválygott, a lába is akaratlanul megmozdult. Amint ment, mendegélt a Dunaparton, eszébe jutottak a buvárok. Dörmögött, nem tetszettek neki a vízi emberek és kóválygós agyával úgy találta, hogy ezek a vízi emberek még bajt hoznak a községre, mert azok nem rendes emberek, hanem az ördögök cimboráinak, mert az sehogyan sincs rendjén, hogy azt a nehéz uszályt olyan könnyen fel tudták venni a Duna fenekéről.

Mikor így kikösködte magát, nő-tára gyujtott, hol dudolt, hol megállt, hol megint legyezte az áriát, hol megállt, hol megint elindult s közben lassan megérkezett az öbölhöz, ahol Jancsi tanulta a buvárságot.

Jancsi a víz alatt hallotta az öreg dobogását s mikor a dobogás már közvetlen mellette hallatszott, furcsa gondolata támadt. Azt gondolta kevert eszével, hogy most itt volna az alkalom, hogy megtudja, hogy van-e már vízi ember formája. Felemelkedett hát a víz alól, aztán rákiáltott a daloló, tántorgó Keserü Sándorra:

— Buu!

Keserü Sándor megállt, a hang felé kapta tekintetét s amint meglátta a zsákba szabott, vízes, kócos embert, a feje felett a nádszálát, minden bátorsága az inába szállt és felkiáltott:

— A víziember!

És futott, mintha csupa bort se ivott volna, mintha az öbölhöz kergettek volna.

Egyenesen a bíróhoz szaladt:

— Bíró uram! — akadozott a futástól kikkadva — az öbölben víziember van.

A bíró nevetett, ismerte már az öreget:

— Tán a hordóból jött elő? — kérdezte tréfásan, mert látta, hogy az öreg jó keréken áll.

— Nem a! — válaszolt az öreg öntudatosan. — A magam szemével láttam. A szavát is hallottam. Azt mondta: Buu!

Aztán megmagyarázta a dolgot: — Megmondtam én még akkor, hogy ezek a cinegeformájú emberek bajt hoznak a községre. Ott van a! Már az öbölben tanyáznak. Isten tudja, mit akarnak ott.

Ránézett a bíróra és megsürgette: — Ha nem hisz a szavamnak, jöj-jön és lássa meg maga!

A bíró mosolygott, tréfás ember is volt, azt is látta, hogy az öreg magyar szemé most „igen megbízható”, hát jól láthatta azt, amit látott. A fejébe nyomta a kalapot, aztán az öreg kíséretében elindult, hogy lássák hát azt a víziembert.

A bíróné ludat koppasztott az udvaron, mikor Sándor bácsi berontott az urához s amikor meghallotta, hogy az öreg miket beszél, ledobta kezéből a félig kész ludat, aztán átszaladt a szomszédba:

— Hallottak már ilyet! — ujjá-gotta nagy ijedten. — Az öbölben víziember van!

A hangos beszédre odament a tulso szomszéd, aztán az alsó is s mikorra a bíró ur az öreg kíséretében kilépett az utcára, már mindenik szomszéd tudott a víziemberről s nagy kíváncsisággal ők is elindultak a bíró után víziembert látni.

Jancsi, — miután az öreget próbára tette és a próba nagyserüen sikerült — ismét lehozódott a víz alá. Megint várt, megint tanulta a mesterséget.

Az emberek az öbölhöz értek. Sándor bácsi hátul maradt. Ugy okoskodott, hogy a víziember ötlet egyszerű már megjajszette, hát most, ha úgy esik a sor, hát ijedjen meg tőle más, ne csak mindig ő maga.

A bíró körülnezett: — Hát hol van az a víziember? — kérdezte, mikor az öbölben senkit sem látott.

Az öreg a vizre mutatott:

— Ott ül a vízbe!

Egyik legény követ vett a kezébe: — Odadobok! — mondta híresen.

— Ha ott van, majd a csobbanásra előjön.

— Hát dobj oda! — biztatták a többiek.

A legény a követ az öbölbe dobta. A kő nagyot csobbant.

Az emberek szemé az öbölre tapadt. Nem hitték el, amit Sándor bácsi mesélt, de valahogyan mégis furcsán érezték magukat.

A víz színe fodrozott, aztán csend lett, majd a csendben a vízből kiemelkedett egy csapzott, borzas, ijedt pofa.

Az emberek meglepődtek, de aztán nyomban hatalmas hatótára fakadtak;

— Hiszen ez a Jancsi!
A legközelebb álló legény megkérdezte tőle:

— Mit csinál az öbölben?

Jancsi vigyorgott, hunyorgott, aztán a kérdésre önrzetes büszkeséggel felelt:

— Tanulom a buvárságot. Víziember leszek!

A bíró hátránézett, az öreget ke-rezta. De bizony Sándor bácsi akkora már elodalgott, mert szörnyen röstelte magát, hogy Jancsit, a falu bolondját víziembernek nézte.

A mi költőink

De szeretném

De szeretném, ha szeretne

Engem az a lány,

Ha az ajkam az ajkára

Samulhatna már.

Ha az ajkam az ajkára

Részesülna,

Az életem százezerszer

Szebben virulna.

JESZENSZKY PÁL GYÖRGY

(Kiskőrös).

Kint a mezőn . . .

Kint a mezőn énekelve kapálnak,
Csókot ad a juhászlegény a lányának.
Cai-kobörös kulacs lóg a nyakába,
Előtte a cifrazúre, sűbája:
Ha elfárad, lefeküdhöz reáju

Gulyaménes csendben legel a réten,
Nincsen gondom, hogy is volna
énnékem.
Felhuzom a rogyószerű csizmámat,
Kikefelem az ünnepelő ruhámat:
S igaz szívvel ölelem a babámat.

TIHANYI ZSIGMOND

(Püspökladány).

A réti fű . . .

A réti fű, a réti fű,
Hullámzik mélyen, sötétben,
Ring-leng amott a domb mögött,
Mint régi bu a sziv fölött,
A lanyg orgonáló szélben.

Patak szeli a gyep testét,
Hajló füzfák közt közepén,
Partján szarbakól, rozsmaring,
Kivincsián s méltóva ring
S mosolyog tükör-vízében.

Szerte ezer virág virít,
Piros, fehér és sárga, kék,
S fényhabokban messze ott fent
Kis pacisirta dicshimuszát zeng:
Daltól hangos a tiszta lég.

CSOMAY GÁBOR

(Pestszentlőrinc)

IGAZGYÖNGYÖK

A magyar élet országútján tornyosuló akadályokat egy ember sohasesem tudja elhordani. De minél többen fogunk össze a munkában, annál hamarabb lesz szabad az út a szebb jövő felé. Szövetkezzünk, magyar testvérek!

*

Az Ur Isten egyszer magához hívta az összes erényeket. Nagyan folyt a társalgás, miközben a házigazda észreveszi, hogy két egymás mellett ülő vendége nem beszélget egymással. Odamegy hozzájuk és kérdi: „Hát nem ismerik egymást?” Nem ismerték. Erre bemutatta őket: egyik a jótékonyság, a másik a haládatosság volt.

*

A vallás a nyomorban szenvedő embernek egyetlen vigasztalása, a szenvedésben munkója, a szerencsétlenségben reménység, a szerencsében fékezje és egyetlen fegyvere a halálfelelem ellen.

Találja ki!

Magyarország tudvalevően a területéből részesezett úgynevezett utódállamok közül Csehszlovákiával, Jugoszláviával, Németországgal (Ausztria) és Romániával van közös határa. A négy közül melyik állammal fennálló határunk a leghosszabb?

A levelezőlapra irt megfajtást a Vasárnapi szerkesztőségének címére (Budapest, V., Báthory-utca 24. sz.) kell küldeni tíz napon belül. Elkészve érkező megfajtást nem veszünk figyelembe. Juttalom:

néhány értékes könyv.

Kiosztjuk olyan olvasóink között, akik a rejtvenyt helyesen fejtették meg, előfizetőiből tagjai és előfizetési díj-hátralékuk nincs.

A Találja ki! helyes megfajtását és eredményét a 42. számban tesszük közzé.

A 36. számban között Találja ki! helyes megfajtása:

Az idézett négy sor:

— S ah, szabadság nem virul

A holtak vérből;

Kinzó rabag könyve hull,

Árvánk hó szeméből! —

Kölcsey Ferenc irta a Himnuszban.

Kérdésünkre helyes választ küldött be tizenhat olvasónk. Könyvjuttalmat küldöttünk:

Fehéri János, Mohács,

Kelemen Károly, Debrecen

előfizetőink címére.

Egy kis mosoly

Egy betörő a bíróság elé kerül és a bírő felszólítja, hogy mondja el, hogyan csinálta a betörést. A betörő így szól:

— Tekintetes bíróság, zárt tárgyalást kérek.

— Minek a zárt tárgyalás? —

kérdi csodálkozva a bírő.

— Mert nem akarom, hogy a hallgatóság eltanulja a fogásaimat.

*

A híres virágkeskedő felesége a híres nő divatszalonban dolgozott és meglehetősen bogaras. A minap is visszaküldött egy ruhát és utána 5 maga is megjelent a szalonban.

— Na — mondta fitymálva — akkor a mi üzletünk már sokkal rendezesebb, mint a maguké.

— Az lehet, — válaszolta a szalonosnő — valószínű, hogy virágkeszorut még egy halott sem küldött vissza.

A tanító a hitel fogalmát akarja megmagyarázni a gyermekeknek. Felszólítja Mórlickát és azt mondja neki:

— Jól figyelj ide, fiam. Tegyük fel, hogy neked csak ötszáz pengő van és szeretnél átvenni egy üzletet, amely ötvenzert pengőbe kerül. Mire van akkor szükséged?

Mórlicka rövid habozás után felelt: — Egy jó partira.

Nem gazdaságos a sertés- és barmfityenyésztés

a törvényesen védett

Rákoshegyi baktériumölő

alkalmi. Kapható és megrendelhető csak

IFJ. AULICZKY OTTÓ

Budapest, VII. Dohány-utca 84. Hsz. 2

Árak: Demjónal ab Budapest

3 4 6 8 10 15 20

370 480 710 910 1080 1610 2120

Tanulmányos prospektus e lap olvasóinak ingyen!

Mit kell tudni a Németországban levő magyar mezőgazdasági munkásoknak? Az Országos Gazdasági Munkáközvetítő Iroda közleményei

Kedves Magyar Testvéreim!

Eletemnek legkedvesebb emlékei maradnak mindig azok a látogatások, melyeket köztetek tettem. Mindenütt ott láttam lobogni szívetekben azt a pávatlan hazaszeretetet, mely Szent István első királyunknak és ezeréves történelmünk vértanúinak legszentebb hagyatéka. Mily kimondhatatlan öröm volt számotokra először hallani a messze idegenben magyar szót, magyar prédikációt! Most érzitek csak igazán, hogy mit jelent nektek az édes magyar ANYAFÖLD!

Láttam Isten után vágyó, éhes-szomjas lelketeket. „Legjobban hiányzik nekünk — mondtátok — a magyar harangszó.” Igen, Isten házában csengő-bongó ércnyelve hiányzik nektek legfájóbban, mely gyermekeorotok óta együtt örült, együtt sirt veletek. A vallás világosa hiányzik nektek legérezhetőbben, mely gondtól-munkától fáradt lelketeket úgy meg tudta nyugtatni és erősíteni. Mennyire sóvárog lelketek, hogy csak még egyszer meghallhassátok édes Szülőföldetek hivatogató harangszavát és mehessetek és kiönthessétek a ti templomotokban hosszú hónapok keserves hontalanságot, kínzó gyötrelmeit. Ismét tud majd lelketek szárnyalni Isten Öszent-felségéhez az orgonabugás, magyar szenténekek áhítatszárnyain.

De láttam a sátánt is járni közöttetek, a mi ő ellenségünket, aki a Szentírás szavai szerint, mint ordító oroszlan keresi, hogy kit faljon fel. Ő a zavarosban szeret halászni. Békétlenséget, veszekedést akar köztetek szítani. Sajnos, mi sem megy könnyebben, mint embereket összeveszíteni. Még testvérek, jóbarátok közt is támadhatnak nézeteltérések, hát még itt idegenben, ahol nem tudjátok megérteni magotokat a munkaadóval és az inspektorral.

Itt nagyon fontos kötelesség hárul a tolmácsokra. A gondos és jóakaratu tolmács sok félreértésnek veheti elejét vagy ha már bekövetkezett, idejében kiküszöbölheti.

A rosszakaratú azonban valóságos pokollá teheti társai helyzetét. Az ilyen gonosz ember azonban előbb-utóbb elveszi méltó büntetését. Természetesen a csoportban is lehetnek izgága emberek, akik alaptalan gyanakvással és összeférlhetetlen természetükkel veszélyeztetik a békét. Nagy szükség van — Testvéreim — önruralomra, egymás hibáinak kölcsönös elviselésére és keresztényi megbocsátásra. A vitás kérdések elintézésére állította fel a Magyar Kir. Földművelésügyi Minisztérium a berlini főkonzulátuson a lelkési hivatal, mely a német birodalmi munkaügyi hivattalal egyetemben igyekszik igazságot szolgáltatni. Mindenki fogadja megnyugtatással ezen hatóság végzéseit. Ha ugy-

ézői valaki, hogy ügye nem nyert igazságot elintézt, gondoljon arra, hogy ő is tévedhet és hátha ebben az esetben is tévesen látja a dolgot. A Szentírás szavai szerint „akik szeretik a jó Istent, minden javukra válik”. Ha tehát tényleg igazságtalanságot is szenvedne, akkor sincs oka kétségbeesni, mert az Isteni Gondviselés ebből is hozhat számára valami nagy jót.

A legborzasztóbb, Kedves Testvéreim, mikor a sátán az ő csalósaival vallásosságot, hazafiságot-

tokat és tiszta erkölcsöket veszélyeztet. Ha ilyen dolog fordul elő, azonnal értesítetek bennünket, mert legdrágább kincseitöröl van szó, melyeket mindenáron meg kell védenünk. Itt a béke és szeretet átlügyve alatt hallgattani annyit jelentene, mint legszentebb ügyeiteket elárulni.

Mindnyájatokat Nagyszonyunk oltalmába ajánlak.

DR. P. KALMÁR ÖZSÉB
berlini kat. lelkész
Wollankstrasse 19
Berlin Pankow

Üzenetek

Ez a rovat mindenkit érdekel!

Kalonovics J. és tsai, Wittenburg: Jövő számunkban közölni fogjuk, hogy Önök által feladott pénztel mi van. A címzettek jök. — Jakab János, Varhentin: Levélük nagyon jóleső üzenettel töltött el bennünket és hogy a Szent István ünnepeket milyen szépen ünnepeletek meg inspektorokkal együtt, sőt még ő is magyar ruhába öltözött, hogy ezzel is bebizonyítsa, hogy mennyire ragaszkodik Önök-höz, ezzel is tanujelét adva együttérzésnek. A nagy örömben úgy láttuk, hogy öröm is vegyül, mert tolmácsok nem értik meg Önöket. Császár Boldizsár tolmácsukat ezután kérjük, hogy igyekezzen a csapatunk segítségére lenni és a hozzáfutókat utbaigazítással állítani. Reméljük felszólításunkkal meg is lesz a kellő eredmény és a panaszra több nem lesz oka senkinek. Pénzüldési kérelmekre legközelebbi számunkban válaszolunk. — Makra János, Hammersleben: Juhász István, Witschoch; Mesics János, Russon; Labos György és társai, Zehdenick; Danes György és társai, Neubrandenburg; Bozsk József, Dümmerstük; Danes Mária és társai, Gut Neuhof; Bagl József és neje, Dieckov: Legközelebbi számunkban közölni fogjuk, hogy az Önök által feladott pénztel mi van. Mindnyájunknak minden jól kívánunk. — Bozski Dező és társai, Dümmerhütte: Panaszukat illetékes helyre továbbítottuk. Nem fordultak még az Arbeitsamt-hoz? Az ilyen természetű panaszokat az vizsgálja ki és ha igazuk van, intézkedik. — Sarkadi János és társai, Verder; Lévai Lajos és Vigh József, Schwerin: Az EPOL felhívást annakidején közöltük a lapban és külön is figyelemfelhívást Németországban dolgozó, negyedik több gyermekkel megáldott magyar testvéreinket, hogy emeljék kezükét az EPOL-ai. Címe: Budapest, Vöröspálma-u. 9. — Barnák István és 54 társa, Neubeeren: Meleg együttérzéssel olvastuk világotan megírt szép levelét. Ami az EPOL akcióját illeti, őnt is felhívjuk, hogy itthoni címét közölje az EPOL-ai. Az előbbi üzenetbe belefoglaltuk az intézmény üdvözlét. — Biró Mária, Selchow: Levelét illetékes helyre továbbítottuk. Nagyon esodálkozunk a tolmács kezvetlen és embertelen magatartásán. — Neki felebarát és keresztény kötelessége beteg munkástársát oroshoz kísérni és a munkaadónál is közbenjárni betegség-sújtotta embertársa érdekében. Reméljük, hogy ha üzenetünket elolvassa, jóváteszi eddigi mulasztását. — Bárdonyi József és társai, Rastgut Luisenfeld: Leveletük illetékes helyre továbbítottuk. — Landauer József, Gut Leithen: Cjabb levelét is továbbítottuk illetékes helyre, írjon talán a berlini főkonzulátusnak is. — Ipkovits Márton, Alt Weidlink: Panaszos leveletük illetékes helyre továbbítottuk. Az elsámlást feltételel meg kell a munkaadónak a csoporttal ejtenie. — Göcző András és társa, Nordhausen: Örülünk, hogy a pompásan sikerült aratóünnepséget követő hívóversenyen a magyar munkások szép sikert arattak: az első díjat Göcző

András, a másodikat Szücs Imre, a harmadikat Gyaraki Lajos. — valamennyien esanádapácák. — nyerték üdvözlét. — Peres János és társai, Glasen: Megakartított pénztel ugyanúgy a munkaadó utján küldhetti haza, mint a többi munkástársai. Az előbbi munkaadónál levont kaulció ügyében és további kérésük dolgában is forduljanak az Arbeitsamt-hoz. — Antal János és társai, Lopusny Mátyas és társai, Mitelhof: Öszinte elismeréssel olvastuk érdekes beszámolóját a kitiünön sikerült aratóünnepségről, amelyen önök, de rék magyarokhoz méltóan kiertek magukért. Amint látják, a munkaadó is elismeréssel és szeretettel viszonyozta figyelmességüket, de azt is, hogy megtalálták a módját annak, hogy magyar voltukat kibangsulyozzák. Köszöntjük mindannyukat. Záróként megiegyezük meg, hogy az illetékesek mindent elkövetnek, hogy mindenki teljes keresztet hazahozhassa. — Baráth József, Stockeran: A pénzreklamációjának utánanézzük. Üdvözlét. — Seeberger József és társai, Batow: Köszöntjük a csoport valamennyi tagját abból az alkalmából, hogy pompás szent-istváni és aratóünnepet rendeztek. — Brundi László, Benz: Forduljanak a munkaadóval közösen az illetékes Arbeitsamt-hoz. — Várjanak nyugodtan az elintézésig. — Bukta István és társai, Post Goldbeck: A miniszterelnök ur öngyémeltőségához címezett reklamációjára értesítjük, hogy az övezgy Sinou Peternének Szent-istvánra küldött 200 márká augusztus 31-én érkezett Budapestre, szeptember 3-án kifizették. A második küldemény még nem érkezett meg. Ugyanakkor érkezett Szent-istvánra a Kiss Katalinnak címzett 210 márká, valamint a Csörgő Margitnak címzett 210 márká is. Kár volt annyira aggódni, mert ismételtlen közöljük a pénzt hazaküldő munkástestvéreinkkel, hogy az Országos Központi Hitelszövetkezet a legnagyobb körültekintéssel és gyorsasággal intézi az átutalási ügyeket. Nem kell attól tartania senkinek, hogy pénze elvész. Ilyen eset az elmúlt évben sem történt. Általában 3-4 hét telik bele abba, amíg Németországból Budapestre megérkeznek a küldemények, itt azonban 3-4 nap alatt kézbesítik a címzettnek a pénzt. — Tóth János, Lüssow: Az illetékes tényezők mindent elkövetnek, hogy mindenki hazahozhasson megtakarított pénztel. — Strifler Ádám és társai, Neuendorf: Nagyon szép, hogy a Tremmel Árvák részére 6 márká 10 pfennigét gyűjtötték. A pénzt a megadott címre küldték el, természetes, hogy a címzés mellé azt is oda kell írni, hogy „Deutschland.” Az adakozásban a következők

vettek részt: Hangyál István és Juliska, Agymás Ilonka 10—10, Vince Mihály és neje, Faragó Mihály és neje: 20—20, Strifler Ádám és Franciska, Novák Ferenc és neje, Fazekas Mihály és neje, Vig György és neje, Biró Sándor és Barta József 25—25, Benke Eszter, Lévai Amál, Mózer Jenőné, Jámbor Ferenc és Korom József 50—50 pfennig. Pénzreklamációjának utánanézzük. Üdvözlét. — Fekete Gyula és társai, Himberg: Panaszukat illetékes helyre továbbítottuk, bár helyesebb lenne, ha az előle ügyeket saját körükben elintézték. Pénzreklamációjának nem tudunk utánanézni, mert nem közlik, hogy a reklamált összeget kinek a címére küldötték. — Varga Imre és társai, Herzfelde: Meleg elismeréssel vesszük tudomásul, hogy kilencen 10 márkát ajánlának fel a Répülő Alap céljára. A leghelyesebb, ha amikor legközelebb pénzt utalnak át, egyuttal levelet intéznek az Országos Központi Hitelszövetkezetnek, Budapest, V., Nádor-utca 22 és abban valamennyien aláírásukkal felhatalmazzák az intézetet, hogy az átutalt pénzből vonja le a felajánlott összeget. — Baritz József, Prechow: Forduljanak a munkaadóval együtt az illetékes Arbeitsamt-hoz. — Kappel Mihály és neje kéri a közlegyeket, hogy erre a címükre írjanak: Langen Trechow, bei Bülow, Kreis Güstrow, Mecklenburg. — Bota Mihály és társai, Weitendorf: A jelenleg küldött lapok előfizetési díjával nem tartoznak. Hazaérkeztek után félévére 2 pengő a lap előfizetési díja. Üdvözlét. — Ukós István és társai, Grabow: Megilletőve olvastuk leveletet, amely szerint megszorozták tavalyi elhnyti munkástársuk közölni síját. Kívánságukra kegyeletes megemlékezésükkel közölni fogjuk az öveggyel. Melegem köszöntjük mindannyukat. — Szais István és társai, Rüdokamp: Örülünk, hogy olyan szép aratóünnepséget rendeztek. Ami a megtakarított pénztel dolgát illeti, az illetékesek mindent elkövetnek, hogy pénztel teljes összegben hazaküldhessék. — Koldics István és társai, Kremlin: Kérésüket illetékes helyre továbbítottuk. — Szarka Margit és társai, Siarbenin: Keresetük hazaküldését illetően ugyanazok a szabályok önkre is érvényesek, mint a többi munkásokra. Ha az ilyen elintézésnek akadályozás lenne, forduljanak az Arbeitsamt-hoz. A hazautazást is a munkácsapatnál fogják lebonyolítani. — Biró Károly és társai, Parkentin: Fényképet borítékban küldhet, rendes portó mellett, amit a postahivatalban tudhat meg. Köszöntjük a csoportot a szépen sikerült aratóünnepért. — Kaufmann József és társai, Granow: Kérdéspárhazahozatal dolgában nem bízhatunk azzal, hogy az idén is sikerül vámentesen hazahozni. — Koröcz Ferenc, Greese bei Lübow: Nagyon helyes, hogy a csapatban helyreállították a békeséget. Megtakarított keresztüket bizonyára hazahozták. — Korék Róza és társai, Grossbutzin: Könyvet utánvéttel, sajnos, nem küldhettük, legheylesobb, ha hozzátartozóktól kérnek olvasmányt. — Demeter János és társai, Himrichshagen: Derék és magyaros dolog, hogy a csapat békeségben és szeretetben él. Köszöntjük mindannyukat. — Kiss József és társai, Schutzendorf: Reméljük, hogy komolyabb panaszai nincsenek és a felmerülő apróbb nézeteltéréseket elintézik maguk közt. Üdvözlét. — Bolati Pál és társai, Bülow: Köszönő leveletük öszinte jókívánságunkkal viszonyozzuk. A Frontharcos Szövetségre vonatkozó kérésügre azt válaszoljuk, jelentkezzenek a szövetségünk irásában. — Karácsony Julanna, Bruck: Hazafias soraként öszinte jókívánságunkkal viszonyozzuk. Hogyha pénztelük csak hazaközösülk után akarják feivenni, a legheylesobb, ha a lakóhelyükön levő hitelszövetkezetekhez küldik saját nevükre. Ebben az esetben a pénzt borsóként kezelik és amikor haárköznek, akadálytalanul felvehetik. — Pelyha Flórián, Weistenbrüge: Forduljanak annakidején munkaadójukkal az illetékes Arbeitsamt-hoz. — Pongó Miklós, Karlshöhe: Bizonyára becsületes munkájukat és magzatartásukat viszonyozta a munkaadó akkor, amikor olyan pompás aratóünnepségen látta vendégül a csapatot. Köszöntjük mindannyukat. — Postpigel Mihály, Baumgarten: Levelét illetékes helyre továbbítottuk. Tökéletesen igazza van, amikor azt írja, hogy az idegenben levő magyaroknak, anyanyelvükre való tekintet nélkül, szeretetteljes egyetértésben kell élniük.

KIADÓTTALADONOS: "FALI" MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMIVES SZÖVETSÉG FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL.